

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolvasó szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér. (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A vármegyei tisztviselők.

Budapest, március 25.

A vármegyék tisztviselői ma országos értekezleten tanácskoztak bajaikról és kívánásaikról s amiről tanácskoztak, az országos érdeklődésre méltó. Nem szeretnék elvetni a súlyt, azért jól megfontolva írjuk le, hogy a közigazgatás tisztviselőinek az ügye nemzeti ügy, még pedig a legfontosabb nemzeti ügyek közül való. Tiszta sor, hogy a magyar állam presztízse, a magyar nemzeti gondolat ereje egyenes arányban növekszik, vagy csökken a közigazgatás jószágával, vagy rosszabbal. A nemzeti gondolatot, az egységes magyar államot az idegenajku polgárokkal szemben alig képviseli más, mint a közigazgatás, amelylyel mindennapos érintkezése van. Ha ez a mindennapos érintkezés olyan, amelynek csak a nyugtét érzi, hasznát nem látja, akkor könnyű a dolga a nemzetiségi izgatásnak, mely az állam és a nemzet fogalmát gyölködve perzsfálja. A jó közigazgatás ellenben mindennél nagyobb erővel szereli le az agitációt, mert kézzelfogható módon cáfol rá hazugságaira, mikor egyaránt felkarolja a haza különböző nemzetiségű fainak érdekeit.

Ennek a nagy nemzeti hivatásnak a nagyobbik felét az autonóm közigazgatás szervei végzik el, amelyekre ezenfelül egy egész csomó tisztán állami funkció is nehezedik. És mindezt teljesítik a megyék ingyen, a megye tisztviselői pedig olyan csekély fizetésért, amely még az állami tisztviselők szerény dotációjának is a legtöbb helyen messze mögötte marad. Méltányos és természetes kívánság tehát, ha most, mikor az állami tisztviselőkre helyzetük némi javulása készül beköszönő, megmozdulnak a megyei közigazgatás tisztviselői is, akiknek a hivatása nem kevésbé fontos, mint az állam tisztviselőié, helyzetük pedig sokkal nehezebb, mint amazoké, helylyel-közzel pedig szinte elviselhetetlen.

A megyei adminisztrációnak minálunk sok a gyöngéje, ezt nem tagadhatja senki. Hiszen évtizedek óta általános a reform után való vágyakozás, amelynek most egyik eredménye az egyszerűsítés akciója. Ez az akció természetesen csak kezdete a reformnak, csak előhírnöke a nagy szervezeti átalakulásnak. De mielőtt egy lépést is tennénk tovább, ennek az első lépésnek a sikeréhez is elengedhetetlennek tartjuk, hogy a tisztviselők helyzetének a javítása legyen a közvetlenül utána következő második lépés. Mert nincs az a reform, amelynek a hatása teljes lehetne addig, amíg a végrehajtásnál nem áll rendelkezésre egy megalégedett, tisztességesen dotált tisztíkar, amely egész lélekkel, a mindennapi élet kínos gondjai nélkül szentelheti magát hivatásának.

A közigazgatás ma nem egy vármegyében rossz, sok vármegyében hiányos, de vannak vármegyék is, amelyekben feladata magaslatán áll. Azonban nincs egyetlenegy olyan vármegye sem, ahol a tisztviselők fizetése ne volna rosszabb az adminisztrációnál. Akit a részletek érdekelnek, nézzen egy kicsit körül és rá fog jönni, hogy a rosszul adminisztrált vármegyékben kivétel nélkül rosszabbak a tisztviselők fizetése; viszont megfordítva éppenséggel nem áll a tézis, mert vannak úgynevezett mintavármegyék, amelyek a tisztviselőket teljességgel nem javadalmazták mintaszérien. Itt is, ott is önfeláldozás kell ahhoz, hogy a megyei tisztviselő teljesítse a reánezvezt sokféle feladatot, már pedig *erről* a kvalifikációról nem intézkedik semmiféle minősítési törvény.

Az az első teendő tehát, hogy föllelőgessé tegyük ezt a kvalifikációt és hozzuk a tisztviselők helyzetét közelebb ahhoz a mértékhez, amelyen a munka és ellenértéke némileg helyes arányban vannak egymással. Ezért üdvözöljük melegen a vármegyei tisztviselők jogos és helyes mozgalmát és teljes sikert kívánunk neki. Az egész közvélemény bizonyára teljes szimpátiával csatlakozik a

tisztviselők követeléseikhez és lehetetlen, hogy meg ne hallgassa a kormány és a törvényhozás is. Meg kell hallgatnia, még pedig nem holmi humanitárius, nem is méltányossági szempontokból, hanem elsődrendű nemzeti érdekek szempontjából.

A vármegyei tisztviselők gyűlése.

Ma délután két órakor Pestvármegye székházának dísztermében gyűltek össze az ország vármegyéinek közigazgatási tisztviselői, alispánjai, főjegyzői, hogy az anyagi helyzetük javítása érdekében szükséges és most már elodázhatatlanná vált intézkedéseket megállapítsák. Az értekezleten az ország minden egyes vármegyéje főtisztviselővel képviseltette magát s a tágas díszteremben körülbelül 700 ember szorongott.

Beniczky Lajos, Pestvármegye alispánja meleg szavakban üdvözölte az értekezlet tagjait abban a teremben, ahol a szabadság szelleme mindig otthonos volt és amely teremben Kossuth Lajos nagy szelleme lebeg. Ezután Goda Béla, Győr vármegye alispánja fölkérte az értekezlet tagjait, hogy az értekezlet vezetésére először válasszának, amire egyhangú lelkesedéssel Beniczky Lajost kiáltották ki elnöknek.

Beniczky Lajos eloglalta az elnöki székét, mely csöndben mondotta el megnyitóját. Mindenekelőtt megköszöni azt a megítélés bízalmat, hogy az ilyen és olyannyira fontos érdekeket felőlelő értekezlet vezetését reá bízta. Teljes mértékben átérzi azt a magaslatos feladatot, amely a bizalommal együtt reá bárul, s amidőn ezen feladat keresztülvitelére a maga erejének teljes mértékére vállalkozik, kéri az értekezlet tagjait, hogy higgyék, érvekre támaszkodó vitaközzel támogassák őt a nehéz feladat megoldásában. Főlkéri az értekezletet, hogy munkája megkönnyítésére négy jegyzőt válasszának mellé.

Az értekezlet egyhangú lelkesedéssel megválasztotta: Issekutz Aurél krassó-szörénymegyei főjegyzőt, Ferdinánd Gyulát, Kassa város főjegyzőjét, Vinczehády Ernő torontálmegyei főjegyzőt és a mozgalom egyik lelkes elmozdulását dr. Horváth József alsó-kubini főszolgabírónt.

Ennek megtörténetével Issekutz Aurél tartalmas indokolás kíséretében határozati javaslatot terjesztett az értekezlet elé, amely magába öleli mindama kérdéseket, amelyek a kitűzött cél előmozdítására szolgálhatnak. A javaslat a következő:

Határozati javaslat.

A vármegyei tisztviselői, segéd- és közelő-személyete, nemkülönben a községi és körjegyzők mai

TÁRCA

A sarkantyú.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irtá: *Máriássy Barnáné.*

— A solymári rózsálynára! Ha nem a szép Ilonka férje hívott volna meg vadászatra, rögvest visszafordulnék, — dörmögte a hidegtől vacogva Budaváry hadnagy. Idegesen járt föl s alá a novemberi éjszakában, várva a fehérvári gyorsvonatot. Gondozott, csaknem lányosan rózsás arca kékes színben játszott a hidegtől. Nagy kék szemmel alig bírta folytítani. Csaknem összefagytak hosszú pillái. Bajusza, amelynek minden szála pedáns rendbe volt szedve, zuzmarás volt. Sírálmasan nézett ki, amint a hidegtől merev ujjait melegengette forró lehelletével.

— A sasvári szűzre, csaknem megfagyok! Te Jóska, — fordult indulatosan legényéhez, aki mozdulatlan merevséggel tartotta a hadnagy ur vadászfényverést s egyéb cókómkját, — nem látod még a vonatot?

A legény ijedten dobta le a kezében tartott puskát. Glédába vágta magát.

— A hadnagy urnak jelentem alássan, igenis hogy nem látom.

Budaváry éktelen káromkodásba tört ki. Még fokozta kedvettségét, hogy vadonatuj huszáruháján a nedves időtől homályosak lettek a gombok és az aranyos zsinórok.

— Hajolj le s neszelje, nem hallod-e a vonat dübörgését, — rivált a legényre.

A legény végighasalt a deres földön. Füleit a vágányra szoritotta. Majd fölugrott.

— A hadnagy urnak jelentem alássan, igenis hogy már hallom.

A reggeli szürkület oszladozni kezdett. A távolban föltűnt a rohanó gyorsvonat. A mozdony karsu keménye prűszkölje dobta előre a vörössárgás sziporkákat. Milliárdnyi csillagként ragyogtak a hajnalból kissé föléledt természetben.

Budavárynak már csaknem lefagytak a lábai. Túrelmetlenül mozgott ide-oda. Össze-összeverte a bokáit s nagyokat dobbantott.

Majd borobogott a gyorsvonat. Megállott. Egy kocsiját becsapása. Fűtty. S ismét folytatta örült robusát.

Jóska megkönnyebbülten lélegzett föl, amint a vonat az egyik kanyarulatnál eltűnt.

— Na Jóska, ma kedvedre mulathatsz, — biztaltatta önmagát. A kijárat felé tartott. Egy-szerre felordított:

— A rézangyalát! — Egy csillogó tárgyat emelt föl a földről. Rémtűnt rohanat a váróterembe, csaknem fölborította az utjában állókat és kétségbeesve tudakolta:

— Mikor indul Kömlöd felé az első cug?

Budaváry kényelmesen elhelyezkedett egy fülkében. Beleburkolódzott prémes bundájába. A vonat hullámos lökéseitől hamarosan mély álomba merült. Csak akkor riadt föl, amikor a község nevét hallotta kiáltani, ahová utja vezetett. Gyorsan fölszokott. Asitozva zsörtölődött.

napon tartott országos értekezlet, — a midőn örömmel veszi tudomásul a magyar kormány azon intézkedését, melylyel az állami tisztviselők illetményeinek újabb szabályozásáról szóló törvényjavaslata a törvényhozás elé való terjesztésével az állami tisztviselők jogos és méltányos igényeit rendezni kívánja, — amidőn érzi és teljes tudatában van annak, hogy a megváltozott életviszonyok között a vármegyei tisztikar azon társadalmi vezetőszeret, melyet évszázadokon át betöltött, csak akkor iolyathatja továbbra is sikeres eredményre, ha oly anyagi helyzetbe jut, amelyben a megélhetés anyagi gondjaitól mentesítve, minden képességét, legnemesebb ambícióját örömtelül befeláldozással a közügynek szentelheti, hogy eléressék azon állapot, amelyben a vármegyei tisztviselő állás magasatos élethivatás lesz, amelyért az ország legjobbjai versenyeznek; — a kormány jóindulatába vetett bizalommal

1. kimondja az országos értekezlet, hogy a vármegyei tisztviselő fennebb körvonalozott hivatása teljesítése szempontjából elodázhatatlanul szükségesnek tartja a vármegyei összes alkalmazottak törzsfizetéseinek és járandóságainak az állami tisztviselők fizetésének rendezésével egyidőjűleg s az egész országra egységesen való szabályozását oly arányban, amint az az állami tisztviselők, alisztek és szolgák illetményeinek újabb szabályozásáról szóló törvényjavaslat intézkedéseiben az igazságügyi alkalmazottakra vonatkozólag rendezni előzeteltik;

2. az országos értekezlet kimondja, hogy egyfelől tekintettel arra, hogy a vármegyei tisztviselők működésének legnagyobb részét az állami teendők elvégzésére foglalja le, s másfelől tekintettel arra, hogy a vármegyei, melyek a különböző közérdekek istapítására s tisztviselőinek javadalmazására már amugy is oly jelentékeny pótdadók vannak megterhelve, hogy továbbá a pótdó okozását el nem bírják, a fizetésrendezés az állami költségvetés terhére lésszen eszközöndő;

3. kimondja az országos értekezlet azt, hogy e cél érésére folyó évi április hó 26-án országos kongresszust tart;

4. kimondja az országos értekezlet, hogy a fizetésrendezés, a közigazgatás fejlesztése és a közérdekek előmozdítása érdekében szükségesnek valóndó kérdéseknek jövőbeni állandó felkarolására, előkészítésére az összes vármegyei tisztviselőinek, segéd- és kezdő-személyzetének bevonásával országos egyesületet létesít, s annak szervezésére, az alapszabályok tervezetnek elkészítésére egy 100 tagból álló bizottságot küld ki, amely jelen értekezlet befejeztével nyomban megalakulni köteles, s amelynek köteleességévé tétetik az is, hogy a vármegyei alkalmazottak érdekeinek előmozdítására megindult mozgalom iránti érdeklődést az országos sajtó útján értesítse;

5. kimondja az országos értekezlet, hogy ezen bizottságnak az ezennel megadott megbízással feladatává teszi, hogy a vármegyei alkalmazottak mozgalmának alapját képező fizetésrendezésre vonatkozó s annak idején az országos kongresszus által emlékirat alakjában a magyar királyi kormánynak, a törvényhozásnak, s a törvényhatóságoknak előterjesztendő tervezetét — az egyes vármegyei tisztikarai által bemutatott munkálatok anyagának felhasználásával — dolgozza ki, azt kidolgozás után megvitátás végett az egyes vármegyei tisztviselőinek folyó évi április hó 18-ikáig küldje meg és a folyó évi április hó 26-ikán tartandó országos kongresszuson mutassa be;

6. kimondja az országos értekezlet, hogy a vármegyei alkalmazottak országos egyesületének az alapszabályokban körvonalazandó egyik feladatául tekinti azt is, hogy a községi élet vezetésére hivatott, a közigazgatás minden ágazatában oly széleskörű tevékenységet kifejtő községi, illetve körgyógyói kar

zást, szép asszony. Pedig csak az ön kedvéért, könyörgöm...

— Már hogyne vettem volna észre. Hisz csak úgy ragyog mindene, — nevetett a szép asszony. Majd meglepetve szólott;

— Nini, hiányzik az egyik sarkantyúja.

— A sarkantyum! — szólott elképedve a huszár. — Oh az a barom!

— Na pájtás — szólott oda a ház ura — most vád ki magad huszárvágással!

Az egész társaság hangosan kacagott.

Budaváry megemissülve állott egy helyben.

Hogy éppen itt, a szép asszony jelenlétében kellett ennek így történnie. De a következő pillanatban már mosoly ült az ajkán. Sokatmondó hanglettel szólott:

— Mivel meg vagyok győződve, hogy senki sem ösmeri az asszonykát itt a vidéken, nem követek el indiskréciót, ha elmondom a sarkantyú történetét.

— Asztalhoz, uraim! — szólította a társaságot a háziasszony. — S mialatt valamit harapunk, halljuk a sarkantyú történetét.

— Igazán nem tudom, tohetem-e ő nagysága jelenlétében, — szabadkozott Budaváry, mialatt jelentőségteljesen hunyorgatta szeméit.

— Nos, legyenek egy kis türelemmel, uraim, — vágott közbe a szép asszony. — Mialatt a reggeli után megteszem utolsó intézkedéseimet, hogy odakint mindennel el legyünk látva, meghallgathatják a történetet. — Mosolygott hozzá, mint aki biztos abban, hogy férjeurából úgy is azonnal kiszedi a nagy titkot.

Asztalhoz ültek. Majd amikor magukra maradtak, Budaváry felé fordult az általános érdeklődés.

— Rajta, huszár, — szólott a ház ura, — add elő történeted.

javadalmazásának javításában nyilvánuló érdekeit előmozdítja.

7. kimondja az országos értekezlet, hogy amidőn a vármegyei tisztviselői kar helyzetének előbbre-velése érdekében oly páratlan lelkesedéssel és kitartással küzdő „Vármegye” című lap eddigi munkássága felett köszönetének ad kifejezést, annak az országos egyesület hivatalos lapján leendő kijelölését az országos kongresszusnak legmelegebben ajánlja,

8. végül felhívja az egyes vármegyei tisztikarait, hogy az országos kongresszuson képviseltesse magát,

Goda Béla győri alispán indítványára ezután nagy lelkesedéssel egyhangulag elfogadta az értekezlet a felfoiasott határozati javaslatot. A javaslatban foglalt kívánalmak diadala jutása oéljából és a mozgalom további teendőinek elvégzésére az értekezlet saját kebeléből egy száztágu bizottságot küldött ki, melybe beválasztattak az összes vármegyei alispánok, továbbá a következők:

Prepeliczay József, Diószeghy János, Csonka Zsigmond főszolgabírák, dr. Tasnády Imre főszolgabíró, Bándy György főjegyző, Haják Antal arvaszéki elnök, Szodriéd József, Ivánka Pál Rákóczy István, Rudnyánszky László, Hering Kálmán. Szűcs Jenő főszolgabírák, Battik Ödön, Dömötör Lajos, Dalnoki Gál Jenő főszolgabírák, Gulácsy István főjegyző, dr. Markovits József, dr. Turosányi László járás-orvosok, Kormos Miklós arvaszéki elnök, dr. Kele József, arvaszéki ügyész, Mikecz Dező főjegyző, Boér Elek t. főügyész, dr. Koller Ernő, Lukács Géza főjegyzők, dr. Hergelcs István, Nagy Márton főszolgabírák, dr. Roboz Zoltán levéltáros, Ferdinandy Gyula, Takács Gyula, Issekutz Győző, Vincze-hy Ernő főjegyzők, dr. Csák Károly arvaszéki elnök, dr. Boohkor Oszkár főügyész, Hanzó Márton arvaszéki elnök, Belezán János, Turhányi Ödön, Borcsányi László, Tóth Lajos, Markovits János, Horváth László, Nagy Agoston, Zorkóczy Tivadar, dr. Horváth József, Csillaghy István, Bernáth Aladár és Thoma Jenő főszolgabírók, Landauer Béla, Skultety Gyula, Schiele Viktor, dr. Vass János, Berthény István, dr. Boohkor Emil, Fáy Albert aljegyzők.

Bornemissza László gőmörmegei alispán üdvözlí az értekezletet a mai egyhangú, jelkes határozatából indítványozza, hogy az értekezletből megválasztott nagy bizottság jelentse be a belügyminiszternek a mozgalmat és egyuttal fejezze ki ragaszkodásukat.

Beniczky Lajos elnök szép szavakban mondott köszönetet a megjelenteknek, bejelenté, hogy a bizottság már holnap délelőtt küldötséggel fog a miniszterelnöknel megjelenni, hogy az értekezlet határozatából a mozgalom megindítását bejelentse, és végül kifejezést adott annak a reménynek, hogy az értekezlet öhajátasi teljesülni fognak. Ezzel az értekezlet az elnök étetésével véget ért.

Nyomban az értekezlet után a megválasztott nagybizottság tartott ülést Beniczky Lajos alispán elnökléte alatt, melyben elhatározták, hogy a javaslatok kidolgozására egy 12 tagu szűkebb bizottság küldessék ki, mely a javaslatokat az elkészítéstük után az egybehivandó nagybizottság és illetve nagygyűlés elé fogja terjeszteni.

Landauer Béla indítványára a nagybizottság felkérte az elnök Beniczky Lajos alispánt, hogy a sajtónak a vármegyei tisztviselők iránt tanúsított szívélyes támogatásért köszönetet mondjon.

Budaváry szólott:

— A hídeltől összefagyva, szálltam be ma reggel egy kocsiába. Ures füikét kértém a kalauztól. Beleptem az egyikbe. A redőny rá volt huzva a lámpára. Csaknem sötét volt. Hogy kényelmesen elhelyezkedhessem, széjjel akartam nyitni a redőnyt. Ekkor parancsoló hangon kiáltott valaki felém:

— Ne bántsa a redőnyt!

Micsoda, hát itt még valaki más is van rajtam kívül? Kívánsi voltam. Gyujtót akartam gyujtani.

— Maradjon vesztig, mig rendbe hozom öltözkeget, — hallatszott újból.

Meggyujtottam a gyujtót. Lágy csipkés alj alól két prányi cipőcske mosolygott felém. Kedvesen valóban tüntek elő a formás bokák. A következő pillanatban széjjelrántottam a lámpa redőnyét. Egy bájos asszonyka édes rendtelenségben nyujtózott a pamlagon. Fényes szemei tűszugarakat szórtak felém. Dus, habos haja a tekvéstől meglazult. Csupa édesség, illat minden.

— A savári szűre! Ön elragadóan szép. És én imádom. — A következő percben lábaihoz omlottam s csókjaimmal halmoztam el.

— Az istendrt, uram! Ön örlüt. Térjen észére. Mit csinál? — védekezett az asszonyka.

— Egy hosszú csókban zártam le ajkát.

— Brávó Budaváry, brávó! — lelkesültek az urak. — Nincs is párja sehoh a huszárnak.

Budaváry öntelten bölingtartott. Majd folytatta: Az idő röplüt. Alig vettem észre, máris megérkezünk állomásomra. A kiesi asszonyka zokogva borult karjaimba.

— Egy emléket, bármily kicsi emléket — fuldokolta.

— Ekkor az ablakon át megláttalak téged, barátom, — fordult a huszár a házigazdához, —

BELFÖLD

A miniszterelnök a helyzetéről. A Neues Pester Journal egy munkatársa megkérdezte Széll Kálmán miniszterelnököt, miképpen gondolkozik a kormány a jelenlegi politikai helyzetéről. A miniszterelnök a kérdésre a következőképp válaszolt:

— Ezzel a kérdéssel tulajdonképpen a Kossuth-párthoz kellene önnök fordulnia, mert sokkal szükségesebb volna azt tudni, hogy ez a párt mit tervez, mint azt, hogy mit akarunk mi tenni. A mi álláspontunk világos és egyszerű: nyugodtan várunk, hídgeszével, még ha István napig kellene is várunk. Már Eötvössel szemben hangsúlyoztam, hogy ha egy kisebbség a többség egyedül törvényes akaratának érvényesülését megakadályozni igyekszik: ez a konvent. Ezzel a viselkedéssel az urak minden parlamenti elvet lerontanak, az alkotmányosság ellen vétkeznek, mert kényszerítik a kormányt, hogy költségvetés nélkül kormányozzon. Ha kényszerítenek bennünket, az ex-lex-be is beleme-gyünk, mert nem bennünket, hanem kizárólag az ellonzőket fogja a felelősség terhelni, ha magatartásukkal az országban sulyos sebeket ütnek. A külföldön már kezdenek bennünket kinevetni. Kivel kössünk mi kereskedelmi szerződéseket, ha még a vámdíjszabás tárgyalásáig sem juthatunk. Valóságos szerencse, hogy az osztrák kormány nyúl a kiegyezést már az előző évben megkötöttük, amennyiben a jelenlegi viszonyok között nem sikerülne azt hasonló sikerrel keresztülvinni, mert odaít a kormány most azt a kérdést intézhetné hoz-zánk: „Erső kormány az, melynek ilyen képviselőháza van?” Ezelőtt az osztrák pártok marcangolták egymást, most az osztrák képviselőház kifogástalanul működik, elintézi a kiegyezést, elintézte a katonai javaslatokat, s most mi kerülünk holt pontra. Miután azonban tudjuk, hogy a kormány ennek a helyzetnek elődézésében nem hibás, nyugodtan várhatunk, majd alakulni fog egy egészséges, igaz közvélemény, melynek nyomása a jelenlegi állapotot meg fogja szüntetni.

Apponyi és választói. A jászberényi volt Almássy-párt nyílt levelet intézett gróf Apponyi Alberthez, Jászberény országgyűlési képviselőjéhez:

Felhívjuk nagyméltóságodat — így szól a nyílt levél befejező része — az ország színe előtt, hogy számos izben hangzatosított álláspontjához képest, fejtsé ki a most szőnyegen levő katonai javaslatokkal szemben hatalmas ellentállás és mi az esetben, ha ex-cellenád korábbi álláspontjához híven a nemzet újabb megterhelését megakadályozni igyik, éismérjük, hogy indokolatlan volt nagyméltóságod elvhuiségével szemben táplált bizalmatlanságunk; de viszont, ha excellenciád bármely kibuvó felhasználásával, ezen a nemzet életerejére elen intézett támadás megakadályozása elő lérelle, vagy csak kitér, elvárjuk a magyar sajtótól és közvéleménytől, hogy utólag ismerje el mi-szerint teljesen indokolt volt nagyméltóságod elvhu-ésége iránti bizalmatlanságunk.

Tartottam tőle, hogy keresésem jősz s még árulója leszek az édes kis asszonynak, aki szivetrázón zokogott.

— Egy emléket! — ismételte untalan. Kétségbe voltam esve. Gyorsan letéptem az egyik sarkantyumot s odaadtam a szép asszonynak.

— Hát azért bujtál elő oly soká, te kópé, te! — nevetett a házigazda.

Budaváry elemében volt. Elbeszélésével teljesen megcsinalta a hangulatot a mai napra.

— Nagyszerű! pompás. — lelkesült a társaság. — Gratulálunk, huszár! — Valamennyien elismerőleg rázták meg kezét.

— Férjem uram, szabad egy szóra? — hal-latszott. A házigazda kisetett. Rövidesen az asszonnyal együtt tért vissza. A szép asszony hamiskásan tekintett a huszárra. De mintha többre nézte volna a szokottnál. Mintha a nevetéséből is kevesebb guny szállott volna felé.

— Nos, egysarkantus huszár uram, nyujtsa a karját, ha úgy tetszik, indulhatunk. A lovak már nagyon türelmetlenek.

Budaváry utánozhatatlan eleganciával hajlt meg a szép asszony előtt. Majd bizalmasodva szoritotta meg a karját s elégtelen mosolygott a diadalán.

— Á savári szűre, ez fényesen sikerült! Hja, az asszonyok kiszámíthatatlanok. A solymári rózsálynra, ez aztán huszárszerencso!

Épp lovára segített a szép háziasszony, amikor magából kikelve, rohant be a kapun Jóska, kezében egy sarkantyut tartva. Glédába vágta magát.

A hadnagy urnak jelentem alálan, utánahoztam a sarkantyut, amit a vasutnál elvesztett...

A nyílt levélre gróf Apponyi Albert a következőképp válaszolt:

Tekintetes dr. Márkus József úrnak Jászberény. Vettem a jászberényi Almásy-párt intézőségének folyó hó 14-én kelet bessen közleményét és közelesemnek tartom arra a következőkben válaszolni. Sajnálattal veszem tudomásul, hogy az a párt, amely az utolsó választás alkalmával velem szemben foglalt állást, most utólag sem tisztel meg bizalmával. Mindaddig azonban, míg a választók többsége nem fordul el tőlem, teljes megnyugvással teljesítem képviselői kötelességeimet azon az uton, amely nemcsak a mai helyzetre vonatkozó meggyőződésemnek felel meg, de annak az egész politikai iránynak is, amelynek alapján 22 esztendő óta vagyok szerencsés Jászberény városát az országgyűlésen képviselni. Kiváló tisztelettel, Budapest, 1903. évi március 22-én

gróf Apponyi Albert s. k.
Jászberény városának
országgyűlési képviselője.

Bíró Lajos nyílt levele. Bíró Lajos országgyűlési képviselő hosszabb nyílt levelet intézett a győnyöspatai kerület polgárához, abból az alkalomból, hogy a Győnyöspataiban tartott választói értekezletre őt is meghívták. Röviden vázolja abba az országgyűlési helyzetet, a nyomozó gazdasági viszonyokat és ezzel szemben a hadügyi kormányzat újabb kötelezését. Sokat tépelődött azon, hogy így viszonyok közt megszavazza-e a katonai javaslatokat, aggodalmait még a kormány ama kielégítő nyilatkozatai sem oszlatthatták el, melyeket az a hadsereg nemzeti fejlesztése érdekében tett, sem az általános európai fegyverkezés. sem a nemzetközi bonyodalmak, sem a küzömben álló vámszerződések, de az ellenék viselkedése, amely végzetes irányba terelte az obstrukciókat, a javaslatok elfogadására szorítja. Az ellenék küzdelmének me semmi jogosultsága sincs, mert egy becsületlen magyar kormány áll az ország élén, és mellette a képviselők többsége, akiket a nemzet minden erőszakától, minden vesztegetéstől ment választás után küldött a törvényhozásba. Végül sajnálatra méltónak mondja Bíró Lajos a parlament önmegszórt harcát, amelynek csak Bécs és a magyarok ellenségei örülnek.

A katonai javaslatok ellen. Holnap reggel egyéb küldöttségek közt a kecskeméti szásztagu küldöttsége érkezik Budapestre, hogy átnyujtsa a katonai javaslatok ellen tiltakozó feliratát a képviselőknek. Egy estlap szerint ez a felirat a kecskeméti szabadelvűpárt akciója a katonai javaslatok ellen és a küldöttség tagjai is szabadelvűpárti választók, akik a múlt vasárnap vitáztak meg a feliratot. A gyűlésen megjelentek dr. Nagy Mihály és Seless József országgyűlési képviselők is.

Dr. Nagy Mihály kijelentette, hogy elérkezettnek látja az időt, hogy a katonai kérdésekben valamit tegyenek. A határozati javaslat minden pontját el fogadja, mert meg van győződve, hogy ebben a súlyos helyzetben nem újabb zavarokra, de a kibontakozásra alkalmas az a mód és kivánság, amelyet a párt helyeselt. Ha már kérnek tőlünk, viszonzásul követeljük soha el nem evült és törvényekben biztosított jogainkat. Az 1848. évi III. törvényeket nem szétlépni akarja ő sem, sőt inkább azt erősíteni akarja ő is, a felirat is. Nagyon köszöni, hogy a párt szabadon megnyilatkozott és az ő magatartását helyeselte.

Dr. Seless József orsz. képviselő azt hangoztatta, hogy mindig az 1897-es alapon állott. Ez kétoldali szerződés, mely Magyarország, mint önálló, független állam és Ausztria meg az örökös tartományok között a pragmatika sankció alapján kötött. Más egyebekről nincs most ideje nyilatkozni, csak a katonai kérdésekről szól. Az egyik szerződő fél Ausztria, az alaptörvényben biztosított jogokat akarja elvinni tőlünk. Ez világos. Látjuk, tudjuk mindnyájan és mégis mit teszünk? Magyar a magyarral viaskodik, összegabalyodunk és amíg mi egymást gyöngítjük, Ausztria nevet, örvend, mert hiszen az ő malmára hajtjuk a vizet. Nem az most a kérdés, hogy mi bajunk van egymás között, hanem az a hazafias kötelesség, hogy Ausztriával szemben legyünk készek, erősek és törvényes alapon állva, erről a törvényes alapról kiadjuk ki jogainkat. Kötelességünk a kormányt és a parlamentet figyelmeztetni, hogy ezek a jogok megilletik Magyarországot. Amidőn elfogadja ő is a határozati javaslat minden pontját, kijelenti, hogy ez értelemben fog mindenütt szólan, és ha ennek szükségé feleltör, a parlamentben is így fog nyilatkozni.

Pozsonyból táviratozzák: A szabad polgáregylet ma népgyűlést rendezett a katonai javaslatok ellen, amelyen Barabás Béla és Pichler Győző országgyűlési képviselők is résztvettek. A népgyűlés helyéül a Batthyány-teret jelölték ki, ahova csak belépőjegyekkel lehetett bejutni. Winkler szocialistavezér jelentkezett a rendezőségnek és azt a kérést terjesztette

elő, hogy engedjék be a térre a munkásokat is, biztosítván a rendezőségét, hogy ezek a népgyűlést zavarni nem fogják. A mintegy ezer főnyi munkássereg ezután bevonult a térre.

A gyűlés elnökei: Dvorák Károly kereskedőt, Kompa Gábor ügyvédet és Engel Jenő újságíró kiáltották ki. Utóbbi felolvasta a katonai javaslatok ellen az országgyűlés elé terjesztendő határozati javaslatot. Azután Barabás Béla háromnegyed órán át tartó rendkívül éles beszédet mondott, melybe a koronát is belevonta. Albei Gyula rendőrkapitányi helyettes figyelmeztette a szónokot, hogy tartózkodjék a koronának a vitába való bevonásától. Barabás a figyelmeztetést visszautasította és a függetlenségi párt nevében kijelentette, hogy a parlamenti küzdelmet még akkor sem fogják beszüntetni, ha a kormány nemzeti engedményeket tenne. A függetlenségi párt a javaslat visszavonását feltétlenül követelte. Barabás beszédét a szocialisták gyakori közbeszólásokkal zavarták, de Barabás mindannyiszor elhallgattatta, felszólítván őket, hogy csatlakozzanak a népszabadságot tíró osztrák hatalmaskodás ellen küzdő parlamenti ellenékhöz. Ezután Pichler mondott rövid német beszédet, mire a népgyűlés a felolvasott határozati javaslatot elfogadta. A gyűlésezet a Kossuth-nóta és a Himnusz éneklése mellett rendezben szétoszlott.

A szocialisták vasárnapra tüntető körmenet tartását tervezik. Szónokokul Bokányi Dező budapesti és Daszynski bécsi szocialisták kériék fel.

Martonvásáron ma délután szintén volt népgyűlés a katonai javaslatok ellen, amelyen résztvettek Lengyel Zoltán, Horváth Gyula, Papp Zoltán, Bartha Ferenc képviselők. A népgyűlés határozatát március 31-én 600-tagu küldöttség hozza Budapestre Horváth Gyula képviselő vezetésével.

A polgári perrendtartás. A képviselőház igazságügyi bizottsága tegnap Sáhgy Gyula elnöke alatt folytatta a polgári perrendtartás törvényjavaslatának tárgyalását és a szeméire, a szakértőkre, a félnek eskü alatti kihallgatására és az esküre, továbbá az előleges bizonyításra vonatkozó 314-390. §-okkal végzett.

A 382. §-nál Simonyi-Semadam Sándor arra utal, hogy ha az esküben vallási motívumokat viszünk bele a polgári eljárásba, akkor az eskü szertartásában is mindazt meg kell valósítanunk, ami a vallásos érzület felkeltésére alkalmas és szükséges. Indítványozza tehát, hogy az esküt tevő a saját vallási elképzelésének szeritartásai szerit és az annak megfelelő külön formával tegye le. A római jogban, hazai régi jogunkban így volt és a mai osztrák perrendtartásban is így van. Mandel Pál az indítványt ellenzi. A miniszter megjegyzi, hogy a kérdés felől a bizottság már a 314. § kapcsán határozott és hogy a bűnvádi perrendtartás is arra az állápontra helyezkedett, amelyet a javaslat elfogadja. A bizottság az indítványt elveti. — Mandel Pál azt indítványozza, hogy a szakasz utolsó sorában az eskü helyett — tekintettel a 362. §-ra — a fogadásra is történjék hivatkozás. A miniszter megjegyzi, hogy ezek a szakaszok az egyesességi esküről szólnak és a feleknek kell megállapodniuk arra nézve, hogy eskütől vagy fogadástól tessék-e függővé a körülmények valóságát vagy valótlanságát, ha pedig esküben alapodtak meg, akkor nem lehet eskü helyett fogadást tenni. A fogadásról a 84. §-ban külön van szó. A bizottság a szakaszt változatlanul elfogadja. A 383. §-nál Henecz Hugó felveti a kérdést, hogy halál esetében nem lehetne-e a mai halál általi hitelesítéshez hasonló szabályt alkalmazni. A miniszter megjegyzi, hogy az egyezési eskünel illyesmi nem alkalmazható. A halál általi hitelesítés intézménye különben sem helyes perjogilag. A bizottság a paragrafust változatlanul elfogadta.

A pénteki tüntetések. Vasútiút Vazul kuriai bíró, akit Molnár Jenő országgyűlési képviselő keddi képviselőházi beszédében szintén mint olyat emlelt, aki a pénteki utcai tüntetésekről tanúságot tehetne, annak kijelentésére kért fel bennünket, hogy ő azon az uton lakik ugyan, amelyen zavargások történtek, de csak másnap reggel, a lapokból értesült ezekről.

KÜLFÖLD

Jaurés Ribot ellen. Párisból táviratozza tudósítónk, hogy a Petit République mai száma hoves és éleshangú cikket közöl Jaurés tollából Ribot ellen. A cikk, amelynek Világosság a címe, kíméletlenül száll szembe Ribotval, majd szóvá teszi a Dreyfus-ügyet.

A nacionalisták és az Esterházyak — így szól Jaurés többek közt — főként és mindenképp a sötétség, az agyonhalgatás, a feledést akarják. Ha a halott, mely régóta van a sirban, levegőre, világosságra jut ismét, elporlad, szertehull; éppen így széjjelmállik a gonosztevők és a hamisítók hazudozásai is, ha exhumálják. A nacionalisták azt szeretnék, ha gonoszúgaik a sirban maradnának elfeledve. A mi szemünkben az affér nem véletlen és nem felületes epizód; mi nem kerüljük, de sőt örömmel ragadjuk meg a kínálkozó alkalmat, amely igazságot és világosságot tud deríteni az igazságtalan ítéletre. Meg kell győgri-tani a katonai szemmel és a zárdák hazugságai által megrontott társadalmat. Szinte elképzelhetet-

len, hogy a republikánus érzelmű többség nem siet megdönteni és visszavenni ellenségeinek folytonos provokálásait és igaztalanságait az ügy teljes tisztázásával.

HIREK

Budapest, március 26.

— BUDAPESTI NAPLO. Március 31-ikén új előzetes nyílik a Budapesti Naplóra. Kerjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetese ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. Kis-Jenőli jelentik: József Agost főherceg feleségével és Lipót bajor herceg ma Budapestre visszautaztak. A főhercegi udvar előkelő vendégekké április végén ismét lejön Kis-Jenőre.

— Csokonai-szobor Csurgón. A csurgói polgári kaszinó e hó 28-án a Csurgón felállítandó Csokonai-szobor alapja javára Hentaller Lajos országgyűlési képviselő, Tóth Lajos, a budapesti Nemzeti Zeneda tanára és a csurgói főgimnáziumi és tanítóképzedei zene- és énekkarok közreműködésével estélyi rendez. Hentaller és dr. Horváth József felolvasást fognak tartani Csokonairól Tóth Lajos pedig zongorázni fog. Az estélyen ezenkívül ének- és hegedűjáték is lesz.

— Edvárd király és Loubet találkozás. A Figaronak azt jelentik Londonból, hogy Edvárd király április 9-én yachtjával Lisszabonba érkezik és onnan Gibraltáron át Cannesba és Villafrancába megy. Edvárd király hétón Portsmouthból indul el yachtján Lisszabonba. Villafrancában valószínűleg találkozni fog Loubet elnökkel.

— Luja hercegnő sorsa. Egy boroszlói távirat szerint Luja hercegnő valóságos remete-életet folytat a lindai kastélyban. Egész társasága egy 86 esztendő cseléd. Bár a szász király manifestuma mód nélkül felhaborította, nem fog rá válaszolni, hanem két évnyedjére bizza a dolog elintézését. Mint Brüsszelből jelentik, Luja hercegnő véglegesen szakított Gironnal, mert választania kellett kedvese és a születendő gyermeke között. A hercegnő a gyermekeket választotta.

Orlando olasz hírlapíró, a toszkánai hercegi család egyik híve nemrégiben hosszasan beszélgetett Luja hercegnővel. Luja hercegnő a lehető legrosszabb hangulatban volt és midőn gyermekeiről beszélt, hevesen zokogni kezdett.

— Senkinek sincs sejtése arról, hogy mennyit szenvedek, — mondta többek között — s nincs ember a világon, aki gyötrelmeim nagyságát elképzelhetné.

Luja hercegnő némán tűri ellenségeinek támadásait, akik győzedelmeskednek rajta. Egész Szászország tudja, hogy ő alacsony cselészövénynek lett áldozata és hogy ezt ellenségei a legügyesebb módon eszelték ki ellene. — A szász nép és a sajtó magartatása, — jegyezte meg Luja hercegnő — világosan mutatja, hogy nekem van igazam. Irányomban minden igazságos ember részvétet érez, melyet a fejtől jövő legerősebb nyomás sem változtat meg.

A szász trónörökös tegnapelőtt három tagból álló kíséretével Nápolyba érkezett, hogy a lelki izgalmaikat kipihenje. A trónörökös a legnagyobb visszavonultságban él a Bertolini-szállóban. Egy nápolyi lap azt újságolja, hogy a trónörökös egy közbenjáró révén elvált nejétől levelet kapott, amelyben ez engedelmet kér arra, hogy gyermekeivel egy meghatározott helyen találkozhassék. A trónörökös azt felelte erre a levélre, hogy a kérés teljesítése nem tőle függ, mert kezét e tekintetben megkötö a szász uralkodóház házitörvénye.

— Tóth Lajos a II. kerületben A belügyminiszter pénteki leiratával tudvalevőleg Tóth Lajost a VII. kerület kapitányát a II. kerületbe helyezte át. Tóth Lajos már tegnap átvette a II. kerületi kapitányásg ügyeit, a VII. kerület pedig atyát Szirmay Andor kerületi kapitányának akinek a helyét ugyan csak tegnap foglalta el a VIII. kerületben Saly Károly reudőránados.

— Krüger és Steyn. Genfből jól értesült helyről közlik, hogy Montreuból érkezett hírek szerint Steyn elnök állapota lényegesen javult s hogy az elnök 6-7 hét múlva el is akar utazni. Steyn és Krüger közt élénk levélváltás van. Krügerrel az utóbbi időben kedvezőtlen hírek érkeztek; ma értesítették Steynt, hogy Krüger kénytelen Hollandiába való költözködését legább egy hónappal elhalasztani, mert állapota komoly. Steyn elnök az őszrel kérvényt fog intézni az angol kormányhoz, hogy visszatérhessen Dél-Afrikába.

— Tanomulatság. A Budapesti Építőiparosok Szegélyegylete március hó 28-án a Lerészvárosi Kaszinó termeiben táncestélyt rendez. A rendezőség nagy buzgalommal fáradozik azon, hogy az estély minél nyesebb legyen.

— A mayerlingi tragédia. Rudolf trónörökös megrázó tragédiáját elevenítik fel bécsi és francia lapok. A *Minerva* című folyóiratban *Aderer* Adolf aláírással, állítólag teljesen megbízható adatok alapján, cikk jelent meg Rudolf trónörökös tragikus haláláról. A cikk annál is inkább feltűnést keltett, mert a legapróbb részletekre kiterjedt leírás a valószínűség hatását kelti. Most pedig a megbízhatónak ismert *Eclair* című párisi lap bécsi levelet közöl olyan személyiségnek a tollából, aki a tragédia idején állítólag a király környezetében tartózkodott és úgy ír, mint aki a legpontosabban betekinthez a titokzatos esethez. Ez a cikk lényeges részeiben ellentétben van az *Aderer* cikkével s többek között ezeket mondja el:

Tiszta igazság az, amit írok. Ha a jók látják, közelebb. A trónörökös a vadászatra csak sógora, Koburg herceg és gróf Hoyos kísérte el. (Aderer tévesen gróf Waldsteint is említi.) A társaság késő estig vadászott, s visszatérve, mindenki rögtön visszavonult a szobájába mert a trónörökös nagy fáradtságról panaszkodott. Szobájában a tudta nélkül *Veesera* Mária várta, akit *Bratfisch* flakeres titokban hozott el. Nem volt közös vacsora, s az említettek kívül mások nem voltak akkor éjjel a mayerlingi kastélyban.

Mikor Rudolf trónörökös másnap nem mutatkozott, Koburg herceg és gróf Hoyos aggódalmukban lenyitatták a szobáját. A trónörökösét és *Veesera* Máriát holtan találták az ágyon. Nyilvánvaló volt az öngyilkosság. A szemtanúk megdöbbenésükben és a botrány kerülése végett el akarták leplezni a dolgot, Remélték, hogy vadász-szerencsétlenségnek mondhatják az öngyilkosságot. El is terjesztették a hírt és hogy valószínűbb tegyék a dolgot, *Veesera* Mária holttestét, amely teljesen fél volt öltözve, eltávolították a szobából. Innen ered a tévedés, mert ezen alapulnak az összes híresztelések, amelyek azóta az egész világban elterjedtek.

Mikor a király a borzasztó eseményről értesült, a teljes igazságot akarta tudni. És ez ki is derült két levélből, amelyet Bécsben a trónörökös szobájában találtak. Az egyiket feleségéhez és leányához írta. Elbűsözött fölkü és boosánatkat kérte. A másikban végrendeletben intézkedett egy és másban. Mondják, a Hofburg egy vasboltzatában láda van, amely a tragédia teljes titkát tartalmazza és amelyet ötven év múlva nyitnak fel. Ez mese. Az egész titok ezekben a levelekben van, vagyis jobban mondva, nincs is titok egyáltalában.

A trónörökös semmiféle közlést sem szóval, sem írásban arról nem tett, hogy mi indította tragikus elhatározására. Ez a titka csupán Mayerlingnek. Ez a tragédia két szerencsétlen szerelmes szokásos öngyilkossága. *Aderer* azt mondja továbbá, hogy *Veesera* báróné és másik leánya eltűnt Bécsből. Téved. A báróné állandóan Bécsben él. Csak egy fia maradt. Második leánya, akit gróf Bylandt vett el, Rómában halt meg egyévi házasság után. *Bratfisch*, a kocsis pedig, akitől azt híresztelték, hogy Amerikában örültek házában puszult el, továbbra is kocsisnak maradt meg Bécsben és 1892. december 16-án mellbajban halt meg.

Ezek a sorok nem tárnak fel élénk fantáziával váratlan dolgokat, csupán komorak, mert igazak. Rendelkezésükre boosátom, közelebb olvasókkal, akik az igaz történet iránt érdeklődnek; a többiek továbbra is csak a képzeldős által kiszínezett híreszteléseknek fognak hiúni.

Igy szól a párisi lapban megjelent bécsi levél, amely alá H. betű van írva.

— Vagyonos tüdőbetegek sanatóriuma. Ma délután gróf *Andrássy* Tivadar lakásán értekezlet volt, amelyen a háziga-dán kívül résztvettek: gróf *Hadi* János, *Lánczy* Leó udvari tanácsos, dr. *Tausch* Ferenc, *Kern* Aurél és dr. *Perényi* Miklós. Az értekezleten elhatározták, hogy megvásárolnak egy felső-magyarországi birtokot a vagyonos tüdőbetegek sanatóriuma számára. Az értekezleten azután megállapították a további intézkedésekre vonatkozó terveket.

— A játékos hölgyek beszámolója. A főváros játékos hölgyeinek szervező-bizottsága ma délután tartotta beszámoló ülését gróf *Csáky* Albiné elnök *Andrássy*-úti villájában. Az elnököl grófné előterjesztette a bizottság működéséről szóló jelentést. A hölgyek akciójának végeredménye az, hogy nem egészen hat hét alatt 76.484 embernek nyújtottak meleg hajlékot és összesen 135.356 élelmezőt osztottak ki. Az elnök a nemeslelkű adakozóknak a bizottság meleg háláját fejezi ki és indítványozza gróf *Andrássy* Aladárnak a játékos hölgyek egybegyűjtéséről, ugyisint *Herlika* Elzának az akció kezdeményezése és első szervezése körül szerzett érdemeiért a bizottság jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Eguittal meglelt köszönetet szavaztak gróf *Apponyi* Albertnek és *Haltvány-Deutsch* Karólynak és Józsefnek az általuk létesített játékos helyiségek fenntartása körül kifejtett munkásságukért. Ezután a bizottság *Parkasházy* indítványára nagy lelkesedéssel fejezte ki legmelegebb háláját gróf *Csáky* Albiné

elnöknek azért az áldozatkészségért és vezetőségért, amelynek a játékos akció sikere első sorban köszönhető volt. Végül *Eszary* előjáró a halóság nevében köszönetet a hölgyek áldásos munkásságát. A bizottság még foglalkozott a végleges szervezkedés kérdéseivel s az alapszabályok kidolgozását a legközelebbi ülésre tartotta fenn.

— Magyar tudós hírlétele. Dr. *Palógyi* Menyhért, az ismert magyar filozófus, *Wlassics* Gyula válás- és közoktatásügyi miniszter támogatása mellett tudvalegyőleg külföldön tartózkodik, ahol egymástán jelennek meg filozófiai munkái. A külföldi tudományos folyóiratok egymástán nyilatkoznak *Palógyi* műveiről, így nemrég a *Psichologisk* és *formalist*-tákról írt művét méltatta több lapra terjedő bírálóiban a *Revue Philosophique*, melyet a birneves *Ribot* tanár szerkeszt. A bíráló kimondja, hogy a mű dacára kisebb terjedelmének, becsebb, mint akárhány vaskos kötet. Több német tudományos vállalat is elismeréssel adozik *Palógyi* működésének s a napilapok közül a bécsi *N. Fr. Pr.* méltatta. Most *Palógyi* filozófiai rendszere egy terjedelmes kötetben fog megjelenni.

— Nincs ideje. *Carnegie* ur. — a nagy amerikai adakozó az, akinek nincs ideje. Annnyira nincs, hogy például azokat a leveleket, amelyekkel a különböző iskoláknak, főként egyetemeknek milliós adományokat jutiat, nem írja sajátkezűleg, csak éppen a nevét kanyarítja alájuk. De most már erre sem ér rá. Egyszerűen a titkársával intézteti el telefonosan az adományozásokat. Nemrégiben a következő telefonbeszélgetést történt titkársja és a hobokeni *Stevens*-féle technológiai intézet tanára között:

- Halló *Stevens*-intézet?
- Igen. Mi tetszik?
- *Reisenberger* tanár úrral szeretnék beszélni.

— Én vagyok.
— Itt *Frank*, *Carnegie* ur titkára. Van itt valami 125.000 dollár az ön számára, vasuti kötvényekben, laboratóriumi munkálatokra.

— Mi—csó—da?
— Igen! S ha valakit ide küldene, rögtön el is viheti a kötvényeket. Jónapot! . . .

— Az egyetemi ifjúság mozgalmá. Az egyetemi ifjúság tegnapielőtti határozata értelmében ma délelőtt féltenegykor testületileg felvonni a Várba a honvédszoborhoz. Az elindulás előtt *Melha* Tibor kérte az ifjúságot, hogy a felvonulás rendezésén töltsék. Zászló alatt indult meg a fátalás. Elöl vitték a koszorút, amelyen a következő felírás volt: *Az egyetemi ifjúság — a magyar szabadság hőseinek és vértanúinak.* Körülbéli kéteszer egyetemi ifju veit részt a menetségben, amely a *Múzeum*- és *Károly*-körúton, *Fürdő*-útcán, *Lánchídon*, *Albrecht*-úton vonult, föl a Várba. Az uton a rend fenntartására *Gyalokay* rendőrtanácsos, fent a várbán pedig *Máltás* Hugó tanácsos ügyelt fel. A szobor előtt az ifjak hazafias dalokat énekeltek, majd *Melha* Tibor ünnepi beszéd keretében megkoszorozta a szobrot. Majd *Gál* Sándor és *Lengyel* Zoltán képviselők beszétek s a menet hazafias dalokat énekelve, megindult visszafelé a *Deák*-téren a legnagyobb rendben szétszólt.

Az egyetemi ifjúsági egyesületek elnökei ma kiáltványt tettek közbe, amelyben az egyetemi előadások rendjére hívják föl az ifjúság figyelmét. A kiáltvány a következő:

Egyetemi polgártársak! Azon sajnálatos esemény hatása alatt, melyek az elmúlt napokban történtek, amikor az ifjúságot oly méltatlanul megtagadták és méltóságában megsértették, továbbá másrészt azon kérelem folytán, melyben közbelépésünket kívánták, szólnok hozzátok. Az ifjúság jogosan és méltán követelheti s kell is követelnie a rendőrség által rajta éjtelt indokolatlan és bántó eljárás-okozta sérelem miatt a teljes elégtétel megadását. Ebben egyetért az egész ifjúság, vele érzünk mi is s el fogunk követni mindent, hogy az elégtételt meg is kapjuk s vele mindenki meg legyen elégedve. De midőn közös sérelmeinknek megtörése végett az ifjúságot egyöntúli cselekvésre hívjuk föl, vele nem ellentétben, de egyetértően, korántsem érünk egyet azokkal, akik fölbaszálva az ifjúság megbántott s retorzóra kész hangulatát, olyan tettekre ösztönzik melyeket szégyenlens és eltagadás azok, akik elkövettek s melyek odúma és következménye az egész ifjúságra hárul. Kérünk benneteket, maradjatok egyetemi ifjak cselekvéseitekben is s adjátok ennek bizonyosságot azaz, hogy magatok akadályozzatok meg minden oly törekvést, mely az egyetemi rendbe és fegyelmbe ütökzik, mert ennek következményei nagyon súlyosak lesznek. Bizva az ifjúság biggyadságában és komolyságában s azon tudában, hogy mindig méltó fog maradni önmagának, kérünk benneteket, tegyétek lehetővé az előadások megtartását s legyetek rajta, hogy az egyetemnek falain belül ura csend és rend legyen. Megbiztuk az Egyetemi Kör, a Műegyetemi Kör és Alagrovstanbaltgató Körének elnökeit, hogy a lefolyt zavargások alkalmával sérelmet szenvedett egyetemi halgatók vállomásait vegyétek fel az az illetékes faktorokhoz terjesztétek.

— Kardpárba. Véres kardpárba fojlt le a mai napon a *Fodor*-úte vívtérben *Jaek* József és *Guary* Miklós között, amelyben *Guary* Miklós a hátán és felső karján sebesült meg, *Jaek* József sértetlen maradt. A felek kibékültek.

— Komédia. A napokban majdnem hogy baj lett abból a kollektivelésből, hogy egy hadihajó elfogyott . . . nem a kenyér, hanem a puskapor. Vagy mondjuk úgy, hogy: ágyapor, mivel hogy ebben az esetben nem a puskáknak lett volna szükségük a porra, hanem az ágyunak. A buenos-ayresi kikötőbe befutott egy *Detroit* nevű zészak-amerikai páncélos-hajó s amint ez már illendő, egy csomó ágyúvívessel jelentette be az érkezését. Ez úgy körülbelül annyit jelent a hadihajóknál, mintha mi megemeltünk a kalapot s azt mondjuk, hogy: szervuszatok, fiuk. A fiuk a többi hajó. Az, akinek felelni kellett volna a szervuszra, a kikötővédő-hajó, mélyen hallgatott. Mintha csak süket lenne s nem hallotta volna a kőszöntést. Ez a kalapemelítés azonban nemzetközileg rendezve van. Akinek a kőszöntést nem fogadják a tengeren, az mérgezen hátat fordít a goromba hajónak, annak, amelyik nem kőszönt vissza és elmegy. Aztán a diplomáciát az ügy. Annak kell egy csomó jegyzékváltással kiderítenie azt, hogy miért maradt adós a fogadó *Iszettel* a másik hatalom. Mert hát a hajó külön ország. Az a terület, amely építette, s ha a hajó goromba, akkor az az állam a nevelleten, amely a vizre küldte a hajót. — A *Detroit* nagyot bántam azon, hogy ilyen barátságatlan fogadtatásban részesül, s miután tőlőraig hiába várta azt, hogy visszalöjjenek neki, megtorodt s indult ki felé a komisz kikötőből. Es erre elkezdődött volna a diplomácia munkája. Kínagyarázások, beszéd, irás jobbra-balra vég nélkül . . . Ennek azonban útját állotta egy osónak, ami a partvédő-hajóról jött két tiszttel. A tiszt urak pedig előadták, hogy a napokban annyit lödöztek, hogy elfogyott a puskapor. Legyen olyan szives a *Detroit*, hogy adjon egy kis porcskát kölcsön, és 6k rögtön visszalönek. Feleltek a kőszönére. Addig azonban a legjobb szándékkal se tehetik, amíg nincs puskaporuk. A *Detroit* aztán adott puskapert s tíz perc se tellett bele, a hajó már visszakőszönt. Ezzel aztán az affér tinta- és vérzőzön nélkül elintéztett.

— Az elvbűség dokumentuma. A bécsi márciusi napok egyik vezéralakja, dr. *Fischhof*, aki mellesleg mondva, jámbor zsidó volt 1886-ban ünnepele hetvenéves születésnapját. A bécsi községtanácsban, amely akkor még a szabadelvű eszméknek volt erős vára, valaki azt indítványozta, hogy az öreg *Fischhof*ot üdvözöljék. Az indítvány mégsem ment keresztül, mert *Fischhof* a csehbémet megegyezés útját akarta egyengetni. De üdvözölje őt a huszonhat tagból álló demokrata-párt. *Fischhof* egy levéllel válaszolt, amelyben tiltakozott az ellen, mintha működésé-vel aláírta volna a németiség érdekeit, vagy a szabadelvűség alapveleit. Erre a levélre aztán a következő választ kapta:

Mélyen tisztelt doktor ur! Engedje meg, mélyen tisztelt doktor ur, megmondanom önnek, hogy levele ügyem, mint összes eltársaimat a legnagyobb örömmel töltötte el. Pártunk hajója a viharos tengeren van és a szerencse napja nem ragyog utunkon. És ilyenkor jól esik, nagyon jól esik, ha egy távoli hegyvidék magányából egy nemes férfi biztosító szava kitartásra szólít. Bátorítja a bátrakat és azokat is új munkára serkenti. Akik kétkelnek a végső győzelemben. És hogy különösen én örömdetem szavaikat, ez azért volt, mert gyakran fejtetem magamban a kérdést, ha olvastam a lapokat: Mit fog gondolni az a férfi Emmersdoriban rólad?

Kollégám és én csak köteleességünket teljesítettük a községtanácsban és örömmel teljesítettük. Bargyengék vagyunk a lapok terrorizmusával szemben arra, hogy grözheessink, de elég erősek vagyunk arra, hogy legalább a demokráciának gondolatát ne engedjük alámerülni.

Fogadja mélyen tisztelt doktor ur legteljesebb nagyrabecsülésem kifejezését.

Ki hírné ma, hogy ezt a levelet *Lueger* Károly, a hírbézt bécsi polgármester írta. Pedig az írta de akkor még többet jüvedelmezett Bécsben a szabadelvű demokráciának.

— Házasság. *Berezivay* Albert valóságos beisó titkos tanácsos, országgyűlési képviselő *Eudik* leányát eljegyezte dr. *Szalay* Gábor posta és távirtoalalmazó tartalékos huszárhadnagy, *Szalay* Imre miniszteri tanácsosnak, a Magyar Nemzeti Múzeumigazgatójának fia.

Dízes és előkelő esküvő volt ma déiben a dóhány-útcái izraelita templomban. Dr. *Domony* Mór a kereskedelemügyi miniszterium fogalmazója vezette oltárhoz *Korneld* Mici kisasszonyt, *Korneld* Zsigmond, főrendbírái tag, a Magyar Államok Hitelbank vezérigazgatójának a leányát. Az egyházi szertartásn a politikai, pénzügyi és kereskedelmi világ számos kitűnősége jelent meg. *Szell* Kálmán miniszterelnök és *Lukács* László pénzügyminiszter megleghang sűrűgyőben mentették ki távolmaradásukat. Ott voltak: *Lány* Lajos kereskedelemügyi miniszter, báró *Féjervary* Géza honvédelmi miniszter, *Wekerle* Sándor, *Andrássy* Aladár, dr. *Chovis* Ferenc főrendbírái tag, *Halmos* János polgármester, *Wolner* Tivadar, *Weisz* Bernhard országgyűlési képviselő, *Péterffy*, *Balla* Lajos, dr. *Lersch* Vilmos miniszteri tanácsosok, dr. *Beck* Gyula, *Beck* Miksa, *Ullmann* Adolf, *Weiss* Fülöp, *Barta* Arnold, *Szittányi* Odón bankigazgató, báró *Stummer*, *Fürst* László, *Krausz* Lajos, *Falk* Zsigmond, stb.

Ma délelőtt esküdtt dr. *Neumann* Miksa, a Magyar Jelzőtőrhelybank kitűnő cégvezető titkára *Kann* Gitta kisasszonnyal, *Kann* Jakab nagykereskedő leányával a dóhány-útcái zsidó templomban. A

nagyszámú, előkelő közönség sorában ott voltak: Kabinai Árpád országgyűlési képviselő, dr. Beck Gyula, dr. Beck Marcel, Kon Ákos, Barta Arnold, Fábry Samu és Sarbó Vilmos bankigazgatók, dr. Schreyer Jakab, Breiner B. Zsigmond fővárosi bizottsági tagok stb. Az esketés szertartását dr. Kohn Sámuel főrabbi, az énekrészt Lazarus főkantár vezette.

Hermann Miksa Dombóváról, eljegyezte Neufeld Gizella kissasszonyt Dinyeberkéről.

A tüzoltók gyűlése. Tegnap este tartotta meg a *tüzoltósági országos testület* alakuló közgyűlést egy akadémiai vendéglő különbelségében. Ez országos testület célja a tüzoltó-ügynek fejlesztése, valamint a fogatoknak baleset ellen való biztosítása, nyugdíjalap létesítése és még különféle bürokráciai fontos újításnak keresztülvitele. Elnökké gróf Széchenyi Viktort, alelnökké pedig dr. Óváry Ferenc országgyűlési képviselőt és Szerberovszky Szaniszló főparancsnokot választották meg. A testület székhelye Budapesten lesz. Ezután megállapították az alapszabályokat és intézkedtek a testület mikénti működése tárgyában. A közgyűlés után lakoma volt.

A Magyar Országos Tüzoltó Szövetség országos választmánya ma délelőtt tartotta ülését az újvárosi ház előjárójában gróf Széchenyi Viktor elnök és dr. Óváry Ferenc országgyűlési képviselő, alelnök elnökléte alatt. Breuer Szilárd titkár felolvasta az elnökség jelentését, mely felüli az elmúlt évek összes fontosabb tüzoltói és tűzrendészeti ténykedését és az intézmény jövőbeli fejlesztésére nagyobb szabású programot ad. Az elnöki jelentést nagy tetszéssel fogadták. Azután május 24-ére állapították meg az idei nagygyűlés idejét; a nagygyűlés helyéről az elnökség fog gondoskodni. E gyűlés legfontosabb tárgya lesz az alapszabályok módosítása és napirendjére kitűzték még az *Országos tüzoltósági szövetség* létesítésének kérdését. Az elnök előterjesztette az 1904-ben rendezendő nemzetközi kongresszus ügyét. A tavaly Londonban rendezett nemzetközi kongresszus egyhangulag Budapestet jelölte ki az 1904-iki nemzetközi kongresszus helyéül. Az elnök megemlítette, hogy a szükséges költségek egy részének megterítését az állam és a főváros máris kiltatásba helyezte. A választmány nagy lelkesedéssel fogadta az elnök előterjesztését s egyhangulag elhatározta, hogy teljes lelkesedéssel fog közremunkálkodni a kongresszus előkészítésén, melyet az elnökség 1904. augusztus 17-21-re tervez. A nemzetközi kongresszus alkalmából nagyszabású tanulmányok és látványosságok, valamint egy nagyméretű tüzoltói kiállítás rendezésével óhajátik a kongresszus itt időző tagjait szórakoztatni. A versenykörülatok szabályainak módosítása után a választmány még a gyakorlati szabályzatot bírálta felül és többek hozzájárulása után megállapították a tűzrendészeti felügyelői eljárási utasítását. Erre az elnök életeljesítéssel a választmányi ülés véget ért.

Soror Bernárd. A múlt vasárnapi szociálista népgyűlésen bemutatott apica dolgában két köznyomatásban is nyilatkozik Kincs István, a közszegély plébános. Hisztériáknak, idegesen csökkönyösek mondja Mühlheft Mariát a közszegély kolostorból eltávolított apácát és aztán sértő hangon Bokányi Dezső ellen fordul és tagadja, hogy az apácát ébrazették és ruha nélkül lökték ki az utcára. Végül kijelenti, hogy a kolostor az igazság kiderítése és a saját becsületének megőrzése végett Bokányi Dezső ellen rágalmazási pert fog indítani.

Véres családi dráma. Gróban, mint levelezőnk táviratozza, ma délután véres családi dráma történt. Egy Löffelmann nevű tartományi hivatalnok meggyilkolta feleségét, két kis gyermekét, aztán botróváral elvágta a saját nyakát. A legidősebb gyermeknek sikerült elmenekülnie s összerögződött a szomszédok. Mire segítség érkezett, már mind a négyen kiszáradtak.

Betörés Újvidéken. Újvidékről táviratozzák: Frank Lipót vállalkozó irodájába az éjjel a padláson keresztül betörték és a kasszákát fészeggették, de feltörni nem tudták. Frankt már szombaton figyelmeztették, hogy betörés készül és ezért az irodában két rendőr aludt, hanem a betörők nem éjjel jöttek be, hanem egy őrizetlen pillanában törtek be az udvarba. A gyanyu egy *Zemak* nevű tő munkásra irányul, akit el is fogták.

Fővárosi Orfeum. Tínevényes sikere van a Fővárosi Orfeum márciusi műsorának, amely még csak néhány napig lesz látható. Az *Inára* operette remek zenéjével és tréfás szövegével, különösen pedig kitűnő szereplővel messze túlszárnyalta az összes éven Budapesten látott darabokat, a *Monna Vannapáridia* pedig a *Tarka Szinpadnak* fennállása óta legnagyobb slágere. A kitűnő, egytől-egyig elsőrangú variété-számok szintén nagy mértékben vonzzák a közönséget úgy, hogy az intézet tágas nézőterét minden este sűrűn látogatják a szórakozni vágyók. Waldmann Imre igazgató, aki variété-színházát európai színvonalra emelte és emellett állandóan gondot fordított arra, hogy műsora olyan legyen, hogy azt a családok is mindenkor megleljenessék, amennyiben az orfeumokban divatos sikamlós előadásokat már két év előtt teljesen kiküszöbölték, megérdemli a közönség nagyobb pártfogását.

A zágrábi tüntetések. Zágrábból az egyetemi rektor lemondásának okairól és a tegnap este történt magyarellenes tüntetésekről a következő részleteket táviratozza tudósítónk:

A magyarellenes tüntetésekre az adott okot, hogy *Klaics* rektor legutóbb *Pavics* közoktatásügyi osztályfőnök fiának doktorrá promócióján, ünnepi beszédében megemlékezett az ifjú doktor atyjának nagy érdemeiről. Az egyetemi ifjúság tegnap este zajos gyűlésen tiltakozott a rektor e beszéde ellen és aztán tüntető, lármás menetben *Krajevics* osztályfőnök, majd *Klaics* rektor lakása elé vonult. A készenlében állt rendőrség szétzavarta a tüntetőket, de azok hamarosan megint összevették és most már néhány száz főnyi tömegben a szent templom elé seregltek, ahol egy horvát diák magyar nyelven gyalázta a magyar nemzetet s Magyarországot. A rendőrség ismét szétkergette a diákokat s egy egyetemi hallgató letartóztatott. Erre még nagyobb lett a tüntetés. A diákok gunyosan magyarul éljenek! és abeingolták a rendőrséget, amely közbük lovagolt és szétzórta a tömeget és a diákok később bevették a *Narodnie Novine* szerkesztőségének ablakait. A rendőrség ismét szétoszlatták a zajos sokaságot. A rendőrség az éjszaka talpon van, mert újabb zavargásoktól tart.

A székesfehérvári postalópás. A székesfehérvári postalópás ügye már csaknem feledésbe merült. Az ellopott pénz annak idején nem került meg s a postakincstár már le is mondott róla, hogy valaha hozzájusson. *Bérczy* kapitány, aki a rendőrségnél a vizsgálatot vezette a dologban, nem nyugodt bele a pénz eltűnésébe. Fáradságot nem ismerve, bogozta a szövevényes ügy szálait s fáradozását siker koronázta, amennyiben a pénz — jelentéktelen kis összeg biányával — megkerült. Még a múlt szentend március 4-ikén történt, hogy a Prágerhof-Budapest közötti mozdópóston Székesfehérvárról egy felhasított pénzszákból elloptak 30 ezer korona készpénzt és 8000 korona értékű szelvényt. A rendőrség hosszas nyomozás után letartóztatta a tolvajt *Papes* József postaszolga személyében. A szolgával együtt a felesége is a börtönbe került, aki az ellopott pénz elrejtésében segédkezett. *Bérczy* Béla fogta vállatára a tolvaj házaspárt, akik azt vallották, hogy a pénzt a Városligetben a Steánia-ut mentén egy bádög-szelencébe téve elásták meg a lopás utáni dél-élt. Este azonban kimentek, hogy a pénzt jobb helyre rejtésük, de legnagyobb reméleteikre nem találták már ott, valaki ellopta. E vallomásban ugyan kevés valószínűség volt, a rendőrség nem is adott feltétlen hitelt, mégis nyomozott ebben az irányban is. A későbbi adatok ennek helyességét be is igazolták. *Bérczy* Béla mindenképp megállapította, hogy kik dolgoztak abban az időben a Városligetben. Eppen most egy esztendője a főváros kerítését a ligetben számos embert foglalkoztattak. Ezeket és pedig a *Papes* által kijelölt helyhez közel dolgozókat figyelni kezdtek. Ezek közül különösen két *Tordasra* való munkás mutatkozott gyanusnak. Az egyik *Varga* János, *Varga* Pál gazdának a fia, a másik *Mocskó* József, *Mocskó* István gazdának a fia. Növelte a gyanút az, hogy *Varga* Pál és *Mocskó* István gazdák építkezni kezdtek, százasokat váltogattak, szóval minden jel arra vallott, hogy bőven van pénzük. Egy bizalmas feljelentés csak megerősítette a rendőrség gyanúját és amikor elég terhelő ada merült fel, *Bérczy* kapitány kiment *Tordasra* és a gyanúsított gazdáknál házkutatást tartott. Ez tegnap történt. A házkutatás meglepő eredménnyel járt. *Mocskó* István pincéjében a kövek között 9820 koronát találtak, *Varga* Pálnál pedig egy sajtásdósz szerkezetű, külön e célra csináltott asztalfiókban 10.240 koronát. Eserint a pénz 1100 korona híjjával megkerült. *Varga* János és *Mocskó* József azt vallották, hogy látták, amikor *Papes* Józsefnek a sok pénzt elásta, és nyomban utána kutáltak, a pénzt meg is találták és magukkal vitték. *Mocskó* Józsefet a rendőrség letartóztatta, *Varga* Jánost pedig, aki ezidőszereig a székesfehérvári 69. gyalogezredben szolgált, a katonai hatóság tartóztatta le.

A mulatság vége. Az éjszaka *Klein* Ignác Róza-utca 85. számú kavémérésében egy részeg társaság összeverekedett. Két rendőr ki akarta a társaságot tuszkolni, de nem bírtak a verekedőkkel. A segítségükre sietett egy tűzérőrmester és *Müzes* Armin kárpitos és ezekkel sikerült a társaságot a kavémérésből kivinni. A részeg banda akkor *Müzesre* támadt és *Varonacs* Gyula mérsáros hába szarta *Müzeset*, *Kajdác* Gyula fűtő pedig *Sósokti* Zsigmond rendőrré támadt késsel, a rendőr azonban kardot húzott és támadóját fejbe vágta. *Müzes* és *Kajdác* a Rókusba vitték, *Varonacsot* pedig letartóztatták.

Elfogott betörők. Dr. Reich Miklósnak Múzeum-körút 2. számú magángyógyintézetében többször követtek el betörést. A tolvajok többnyire a betegekről ruhákat és tornaszereit lopták el. De megpróbálkoztak a Wertheim-szekrényvel is, amelyet egyszerűen el akartak cipelni, de csak a másik szobáig tudták vinni. A tolvajokat a rendőrség letartóztatta. Ezek *Porzai*

György 36 éves és *Udvardy* István 27 éves rovottultultul csavargók. — Ezeket kívül elfogta a rendőrség *Cseuajrács* József 14 éves suhancot is, aki több lakásiosztást követett el.

Meglepett ocsompések. Orsováról jelentik: *Adakalék*-szigetéről a főútkról ma éjjel 20 zsak kávé és cukrot csempészték át a Dunán, hogy az erdőben várakozó 49 oláh embernek átadják azt továbbítás végett. Az éber pénzügyőrök azonban meglepte őket és sikerült a csempészek árukat lefoglalnia.

Rendőri hírek. A Dob-utca 7. számú ház pincéjében ma délután tűz támadt, melyet a tüzoltóság hamarosan eloltott. A kár jelentéktelen. — *Reiter* Karoly kómüves ma reggel a Lánchíd pesti oldalán a Dunába ugrott. Még élve kimentették. A mentők konstátálták, hogy az életunt mielőtt a vízbe ugrott volna, vak töltéssel a mellébe lött, azonban nem szenvedett komolyabb sebet. A Rókusba vitték. — *Hathás* János cipészsegéd Úlló-ut 65. számú lakásán halántékon lötte magát. A mentők haldokolva vitték a sebészeti klinikára. — *Somlay* Dávid simonyi születésű 38 éves táviratkészítő ma délután a külső keresepüti vámmellett lévő fővárosi ársítási telepen revolverrel főbe lötte magát s azonnal meghalt. Öngyilkosságának okát nem tudják.

(*) *Stomatín* a legjobb száj- és fogápoló szer.

Duna-ünnepély Budapesten.

Budapest, március 24.

A fővárosi előkelőbb körök színe-java, a fővárosi körök és a polgárság korifeusai jelenlétében folyt le ma az újvárosi közgyűlési termében a májusi Duna-ünnepély háromezerttagú rendezőségének alakuló-ülése. Az ünnepély dolgában gróf Szapáry Pál lelkes felhívására a budapesti társaság összes faktoraik egyesültek, akiknek együttes lelkes fáradozása biztosítja a nagyszabású ünnepély sikerét és azt, hogy a jótékony célra tetemes összeg fog jutni.

Az ülésen nagy számmal jelentek meg a meghívottak, akik zsufolóság megtöltötték az újvárosi ház tágas közgyűlési termét. A Nemzeti Kaszinó, Országos Kaszinó, Lipótvárosi Kaszinó, Athletikai Klub, az újságírók mindkét egyesülete, a Tisztviselői Országos Egyesülete, a magyar kézművészeket egyesítői, a Lipót-, Teréz- és Józsefvárosi kaszinók, szintugy az összes többi klubok és egyesületek, a Kereskedelmi Csarnok, mind kiküldötték képviselőiket és lelkes éljenzéssel fogadták gróf Szapáry Pált, ki mint az előkészítő-bizottság elnöke üdvözölte a megjelenteket és az ülés vezetésére *Rakovszky* Istvánt, az állami számvérvész elnököt, az ülés jegyzőkönyvének vezetésére pedig *Láng* Józsefet, az idegenforgalmi vállalat igazgatóját kérte fel.

Rakovszky István a jelenlévők óhaját kívánja támogatni, amikor ajánlja, hogy az előkészítő-bizottság elnökét, gróf Szapáry Pált a rendező-bizottság elnökévé közfelkialtással választásuk meg. (Hosszantartó éljenzés.)

Azután gróf Szapáry Pálnak melegen megköszönte a közérdek iránt már eddig tanúsított nagy érdeklődését és reményének adott kifejezést, hogy gróf Szapárynak még többször fog sikerülni a közjólét és a jótékonyág érdekében a fővárosi körökkel a polgársággal együtt mozgóítani. (Nagy éljenzés.)

Gróf Szapáry Pál átvéte az elnökséget, biztosította a nagyszabású megjelent bizottsági tagokat, hogy mindig kötelességének fogja tartani a társadalom elhangoztatóitáspónt, de emellett azon lesz, hogy a társadalom minden tagja e munkából vegye ki a magarészt, ami ha nem megy közvetlenül, menni fog körül-úton mulatozással, szórakozással egybekötve. Ezek után közölte, hogy ő *felsége* kegyes volt az ünnepély védnökségét évvállalni. (Hosszantartó lelkes éljenzés.) sőt azt is megígérni, hogy a királyi várpalota és a várkert leldsítési és kivilágítási költségeit a sajátjából fedezi. (Eljenzés.) Az elnök gróf továbbá azt is jelenti, hogy József főherceg az ünnepély céljaira készpénzzel átengedte aznapra a Margitszigetet, lemondván a sziget belépőjévedelméről is. (Nagy éljenzés.) A Duna-ünnepély összes jövedelme jelerésben a Mária Jozefa főhercegnő védnöksége alatt álló magyar egyesületek, jelerésben pedig a székesfővárosi kulturális és jótékonyuló egyesületek kapják, mint a *Hírlapírók Nyugdíjintézete*, az *Újságírók Segélyegylete*, a Munkásügy-utcai művész-telep stb. Átérve ezután a napirend többi pontjaira, gróf Szapáry választás alá bocsátja az egyes munka-bizottságok elnökeit. A rendezőség a következőket választotta meg:

Sajtó-és reklám-bizottság: Falk Miksa, Rákosi Jenő, Vészi József.

Művészeti bizottság: László Fülöp, Tolnai Ákos. *Pénzügyi bizottság:* Gróf Széchenyi Béla, Ballai Lajos min. tanácsos.

Elszállásoló-bizottság: Halmos János polgármester, Almády Géza tanácsos.

Belépőjegy-bizottság: Gróf Esterházy Mihály, Bedő Albert nyug. államtitkár.

Kivilágítási bizottság: Rohonczy Gedeon, gróf Széchenyi Imre.

Rendfenntartó bizottság: Gulner Gyula államtitkár, Latinovits Ernő.

Közlekedési bizottság: Dessewffy Arisztid osztálytanácsos. dr. Lersch Vilmos osztálytanácsos.

Bábi-bizottság: Libits Adolf udvari tanácsos, Lisznyai Tihamér.

A bizottságokba az összes fővárosi klubok és egyesületek három-három tagot jelöltek ki, míg a nagybizottság a fővárosi társaság háromezer előkelő tagja jelentkezett. Az elsőnek többi tagjait a bizottságok fogják megválasztani.

A választások megejtése után Lány József, az idegenforgalmi vállalat igazgatója felolvasta az ünnepély-programját, melynek tervezete a következő: A dunai ünnepély a budai és pesti dunapartok között, a Ferenc József-hídat és a Margit-szigetet magába foglaló területen, valósámszerűen május 7-én, vagy 9-én fog lefolyni. Az ünnepély főbb programpontjai a következők:

1. Őfelsége I. Ferenc József, a Duna-ünnepély védnöke, a királyi várpalotát és a várkerület saját palatásorok kiállítását. 2. A budai és pesti palatásorok és a rakpartok, valamint a Margit-sziget felidézése és kivilágítása. 3. Nagyszabású tűzijáték a hídon és a Gellért-hegyen. 4. Víz tűzkioltás a Dunán. 5. Sétahajózás a Dunán, a Dunagőzhajózási Társulat, a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaság és a Budapesti Csavargózs-Vállalat összes hajóival. (A nagyobb hajókön katonai- és cigányzenekarok játszanak és e hajókön buffét áll a közönség rendelkezésére.) 6. Uszódalárdák hangversenye. 7. Az ünnepélyt nagy báli lejezi be a Margit-sziget első és felső vendéglőjében. A közönség a církölőhajókról, a pesti és budai dunapartok elzárt területeiről és az ott felállított tribünökről szemléli az ünnepélyt.

A programhoz legelőbb dr. Neuhoffer orvos szolgált fel. Dunai ünnepélyről lévén szó, mint mondja, nem szabad megelégednünk a legnagyobb magyarról, ki a magyar Dunán a gőzhajót megteremtette. Javasolja, hogy az ünnepély napján koszorút tegyenek le Széchenyi István szobrára. Az érkezőket elhatározta, hogy a javaslatot kiadja az előnké bizottságnak. Rohoncay Gedeon melegen üdvözli a szép kezdeményezést, amelyért gróf Szapárynak köszönetet mond. Indítványozza, hogy az előnkéket bővítsék ki. Az érkezőket egyhangulag elhatározta. Dr. Németh Ignác osztálytanácsos a munka könnyebb felosztása céljából több albizottságot kíván és kéri a rendelkezést, hogy tekintettel az idő rövidségére, a gyakori üléseket szorgalmasan látogatni sziveskedjenek, valamint hogy a közönséget az ünnepély előnkéitől mindig kimerítően tájékoztassák. Sok szerenést kíván a jó ügynek.

Mintán további észrevételeket nem tettek, gróf Szapáry Pál az alakuló-ülést berekesztve, a rendezőség tagjainak ismételtelen köszöni megjelenésüket és a szép cél érdekében kéri további közreműködésüket. Az ülés ezek után gróf Szapáry Pál eltilésével véget ért.

FŐVÁROS

(*) A műszaki díjakok. A közgyűlés a múlt évi a számvétség műszaki osztályához négy ideiglenes műszaki díjra állást engedélyezett, a mérnöki hivatalhoz pedig nyolcvannégyet. Ezeket a kisegítő alkalmazottakra azért volt szükséges, mert többrendbeli olyan középítőkezés történt, amelyekre vonatkozólag a műszaki munkát a mérnöki hivatal rendes személyzete nem volt képes elvégezni. Heuffel Adolf középítői igazgató most előterjesztést tett a tanáshoz az iránt, hogy ezeket a díjra állásokat erre az évre is engedélyezze, mert most is folytonosan fordulnak elő nagyobb középítőkezések, az erre szükséges összeg különben is föl van véve az idei költségelölirányzatba. A tanács a pénzügyi bizottság hozzájárulásával most azt a javaslatot fogja a közgyűlés elé terjeszteni, hogy az említett számú műszaki díjakok alkalmazását az 1903. évi engedélyezze, annál is inkább, mert remélhető, hogy ez a létszám évközben csökkenni fog, de meg a mérnöki hivatalnak kilitásba veti újraszervezése folyóan az ideiglenes személyzet egy részét úgy is mellőzni lehet.

SZÍNHÁZ, ZENE

* A Vígyszínházban ma két előadás volt. Délután a *Kés kezel mos* került színpadra 22-szer, este pedig a *Mici hercegnő* adott. Mindkét előadásra egészen megtelt a nézőtér. *Mici hercegnőre* már délelőtt keltek el az összes jegyek. A gyors tempóban lepergő előadás a legvidámabb hangulatban tartotta a közönséget. A caka walk tánc után, amely a második felvonást befejezi, mindaddig zuggott a taps, amíg csak meg nem kezdtek a harmadik felvonást.

* Raquin Teréz. Zola Emil szenzációs drámája amelyet nagy sikerrel mutatott be a szezon folyamán a Magyar Színház, pénteken újra színpadra kerül a címszerepét ismét R. Marthy Margit asszony játssza. A többi főszereplő: Angyal Ilka, Kornai Berta, Hidvéghy, Szilágyi, Favog és Ráthay.

* Matiné. A budapesti ágostai evangélikus főgimnázium, az intézet dísztermében előkelő közönség jelenlétében jótékonycélú matiné rendezett. A hangverseny kiemelkedő száma az itjusági énekkar, dalok a szabadságharcból című száma volt. A magánzóla-

mot Gedeon Sándor énekelte érzéssel, szépen előadott dalalért zajos tapsban volt része. Angyal János rutinos cimbalomjátéka és Kramer Gusztáv sikerült hegedűjátéka szintén hatást kellett.

* Dálpályázat. A budapesti polgári dalkör által hirdetett jubileumi dálpályázat fölött tegnap döntött a bíráló-bizottság, melynek tagjai voltak Siposs Antal előnké Erney József, Gobbi Alajos, Wavencsák Mór, Kern Aurél és Eisvogel Ferenc. Beérkezett 36 pályamű, a pályadíj abszolút becsei mű hiányában nem adatott ki. Dícséretre érdemesítette a bizottság a „Tantalusz” jellegű művet, mely igen ügyes, eredeti mű, de rövid. Azonkívül a „Szer” jellegű művet, mely szintén jó, de nem magyaros. A „Tantalusz” jellegű művet hajlandó a dalkör megszerezni, miert is ez uton kéri a szerzőt, hogy ezíránt nyilatkozzék. A többi pályaműt április 15-ig átvethet Irányi-utca 17. sz. alatt a vendéglősnél. A dalkör új pályázatot hirdet egy eredeti férfikarra, mely lehet nép, vagy műdal. Pályázati határidő 1903. május 6. Pályázat minden magyar honpolgár s a pályázatokat Csehacsak Vilmos ügyvivő előnkékhöz (IV., Váci-utca 40. sz.) intézendők. Díj 200 korona.

* A Nemzeti Színház új tagja. Judith Etelt, az Országos Színházakadémia végzett növendékét, akinek szép tehetsége a legutóbbi vizsgákon is föltűnt, a Nemzeti Színház ösztöndíjas tagjai közé sorozdott.

* Vidéki színház. A kecskeméti színi évadot nagy erkölcsi s a viszonyokhoz képest jelentékeny anyagi sikerrel is zárja le Kövesi Albert igazgató-Ószi bejövetelekor nem nagy rokonszenvenvel fogadták társulatát, de az évad folyamában annál jobban megszerették. Ebben a változásban a legelőbb rész Sárosi Paulát, a társulat szubret-prímadonnáját illeti. Nagyon dícsérik szép megjelenését, játékaának egyszerű természetességét, mozgásának diskretn finomságát. A Bibliás asszonyban, Pillangó kisasszonyban, Bajszban aratta legelőbb diadalait s a kecskeméti közönség minden alkalommal elhalmozza tetszése jeleivel s valóságos ovációkban részesíti. Kívüle még *Mányai Arankáról*, a koloratur énekesnőről, továbbá *Könyves Jenő* drámahősről, *Mako Aida* hősnőről, *Polgár Sándorról*, *Gömöri Jenőről*, *Benek Gyuláról*, *Pesti Kálmánról* emlékezik tudósítónk nagy dícsérettel. Kecskemétről Ujvidékre és Kanizsára megy a társulat.

* Új színház. Szalkay Lajos vidéki színgazgató az iránt intézett kérelmet a székesfevárosi tanácsóhoz, hogy adja meg neki az engedélyt a Kerepesi-ut 63. szám alatt levő régi Olimpia-mulató helyiségeiben való színelőadásokra. A rendezőség ugyanis nem tett kifogást az ellen s most Szalkay azt kéri, vizsgáltsa meg a főváros a helyiségeket tűzbiztonság szempontjából. Előadja a kérvényében, hogy olcsó, népies előadásokat tshat rendezni, különösen a munkás néposztály részére, legelőbb kétkoronás belépődíjakkal. Megemlíti végül, hogy a célja kivételre elegendő anyagi eszközökkel rendelkezik. A kérvény legelőbb a tanács elé kerül.

MŰVÉSZET

□ A Nemzeti Szalon Szabadkán. Mint szabadkai levelezőnk táviratozza, ma nyit meg ott a Nemzeti Szalon képiállítása. A megnyitás valóságos kultúrünnepe lett e népes város nagy és intelligens közönségének. A fővárosból számos művész és hírlapíró utazott le az ünnepségre, köztük a Szalon alelnöke, Vési József országgyűlési képviselő. A pályaudvaron küldöttség fogadta a vendégeket. A megnyitás ünnepsége délután 3 órakor volt Szabadka város előkelő társadalmának jelenlétében. A megnyitó beszédet Schmausz Endre főispán mondotta, lelkes szavakban hangoztatva a művészet nemzeti jelentőségét. Majd Biró Károly polgármester üdvözölte tartalmas beszéddel a Szalon küldöttségét és a kiállított művészeket, akiknek nevében Vési József tetszéssel fogadott beszéddel válaszolt. Nagy hatást keltettek különösen ma szavai, amelyekben azt az áldozatkészséget magasztalta, amelyet e város mindig tanúsított, amikor azt a művészet és a nemzeti kultúra munkája kérte tőle. Riadó élénzessel fogadták Vési József beszédét, mire a társaság elszedelt a termekben, ahol a Nemzeti Szalon igazán magas színvonalon álló tárlatot rendezett. Este a Nemzeti Színházban Vési József szabad előadást tartott a művészet és természet közti viszonyról, Kacziány Ödön pedig a művészetéről olvasott föl. Lelkes tapsvihar jutalmazta mind a két felolvasást és Vési Józsefet meleg ovációkban részesítette az előkelő hallgatóság, amely szorongással megtöltötte a termet. Az előadások után banket volt, amelyen Vési Józsefet és a magyar művészeket számos felköszöntőben ünnepelték.

□ Iparművészeti pályázat. A magyar iparművészeti társulat pályázatára beérkezett művek fölött már itélkezett a bíráló-bizottság. A 300 koronás díjat nem találta kiadhatónak. A monogramok, vignetták nyolc napig lesznek kiállítva az iparművészeti muzeumban.

TUDOMÁNY, IRODALOM

□ Kisfaludy-Társaság. Zsufolásig megtelt ma délután az Akadémia ülésterme, ahol a Kisfaludy-Társaság tartotta rendes felolvasó-ülését *Beüthy Zsolt* előnkéssel. A felolvasásokat megelőzőleg *Vargha Gyula* főtitkár kegyeletes szavakkal bucsuztatta a társaságnak immár elpibent nesztorát, *Tóth Lőrincet*, az utolsóit azok közül, akik a társaság alapításában résztvettek.

Azután *Ambrus Zoltán* tartotta meg székfoglalóját, melyben a korán elhalt *Bartók Lajos* emlékéit idézte föl. Nem annyira emlékbeszéd volt ez, mint inkább rövid, kerekded, igazságos és szeretetteljes kritikai méltatása *Bartók Lajos* irodalmi működésének. Bevezelőképpen párhuzamot vont régi írónk és a jelenkor írói között, s a legnagyobb különbséget köztük abban találja, hogy míg régi írónk az irodalmat önmagáért szerették, a mai irodalom munkáinak legnagyobb részét inkább csak a becsavagy hevit, mintsem az ideál. *Bartók Lajos* e tekintetben a régi írók lelkesedését örökölte. Lelke egész melegevel szerette az irodalmat és lángoló temperamentumának egész erejét beleöntötte alkotásaiba. Találó, rövid vonásokban esetelte ezután a felolvasó *Bartók Lajos* drámáit és líráját. Mind a kettő — egymond — fenn fog maradni, mert értékes és nagybecsű munkák.

A felolvasást s közönség zajos tapsal honozdta, *Beüthy Zsolt* előnké pedig szép szavak kíséretében nyújtotta át *Ambrusnak* a társaság tagsági oklevelét.

A második felolvasó *Kozma Andor* volt. *Övös huro* címen drámai költeményt olvasott föl, melynek hőse egy vén alkhinista, aki meggyilkolta volt mesterét, hogy ennek szép hitvesét magáéva tesse. A bosszu azonban nem marad el, mert évek múltán a mester tanítványa is szemet vet a gyönyörű asszonyra, és a mester ugyanugy bünhődik, mint a minő kegyetlenül fosztotta meg életétől egykori mesterét. A pompásan megtört költeményt zajos tetszés kísérte.

Végül *Jakab Odön* lépett a felolvasó-asztalhoz s bemutatta a *Vukántalajdonos* című mulattató elbeszélését.

A felolvasó-ülést zárt tanácskozás követte.

SPORT

* A B. T. C. és a F. T. C. mérkőzése. Nem hiába, hogy a két legnépszerűbb csapat versenyzett ma a millénári versenynapján, de volt is annyi nép a tribünön és az olcsóbb helyen, hogy az angol mateknel sem volt sokkal több. Annál is nagyobb volt az érdeklődés, mivel a bajnokságról vitott a két derék csapat s mindkét fél olyan reményekkel állott ki a porondra, hogy a nézők maguk sem voltak biztosak, hogy ugyan melyik lesz a páma. Hát a páma a Budapesti Torna Clubé lett, de alaposan meg is dolgozott érte. Dícsérhetjük a Ferencvárosi Torna Clubot is, amely csapat szintén nagyon szépen játszott s a második féldél vége felé olyan alapos támadásokat intézett, hogy sokan azt hitték, hogy a B. T. C.-nak az első féldélben elért 3:0-ját kiegyenlített. Ez a remény azonban nem teljesült, mert a F. T. C. csak egy goalt rugott s így az eredmény 3:1 a B. T. C. javára.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A Jogvédő-Egyesület ma délelőtt 11 órakor tartotta VII-ik évi közgyűlését dr. Katona Béla koronauigyező-helyettes alelnökele alatt, aki előnké megnyitó beszédében kegyeletes szavakkal emlékeztet meg az egyesület egyik alelnökének *Gajdóó Manó* kir. ítélőtáblai bíronak elhunytáról. Indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvileg örökölte meg az egyesület felvirágzása körül előváltott érdemeket szerzett alelnöknek emléket.

Ezután dr. Schreyer Jenő ügyvéd, egyesületi titkár terjesztette elő az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentést. A jelentés kiemeli, hogy az egyesület a lefolyt évben a magyar polgári törvénykezési rendtárs tervezetének a képviselőház igazságügyi bizottsága által történt tárgyalása alkalmával fölterjesztett intézkedést az igazságügyminiszterhez s ezen felterjesztést az igazságügyi bizottság tagjainak is megküldötte volt, hogy az ingyenes jogvédelem érdekében a nevezett törvénykezési rendtartás 112—123. §-aira, a szegénység jog szabályozására vonatkozó részre bizonyos intézkedések, egyes új szakaszok felvételének szükségességét hangoztassa s ezekre a figyelmet felhívja.

Az évi jelentést, valamint a múltévi zárszámadásokat a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette. A választásokra kerülőn a sor, egyhangulag megválasztottak: előnké dr. Katona Béla, alelnökököl dr. Szivák Imre és dr. Schreyer Jakab, titkáröl dr. Schreyer Jenő, ügyészöl dr. Sgalizer Gyula, pénztárosöl Guttmann Miksa, ellenőröl Merényi József, gazdávöl dr. Atász Gyula. A választmány tagjai lettek: dr. Atlasz Gyula, Guttmann Miksa, Benitzky Attila, dr. Keszits Antal, dr. Kollár Izor, dr. id. Környey Ede, dr. Kriszhaber Adolf, dr. Mandeló Károly, Merényi József, dr. Messinger Simon, dr. Murányi Ernő, dr. Nagy Dezős, Neuschloss Marcell Rajos Dusan, dr. Schreyer Jenő, dr. Sgalizer Gyula, dr. Szmik Lajos, dr. Fehér Miksa, dr. Visontai Soma és dr. Weisz Ödön.

A felügyelő-bizottság tagjai újból megválaszták

(ak, ugyszintén újból megválasztott a választott bíróság elnökül Zsitvay Leó. Végül köszönetet szavaztak az elnöknek ügybizgő tevékenységéért.

§§ **A berilit Pythia.** A vírágmédiumos **Rothe Anna**, Berlin Pythiája immár a bíróság előtt felelkezéskor. A ravasz jósnő tudvalegőleg szoltárszakkal, inával fogadja pácienseit, majd pózba helyezkedve, hirtelen tulvilági álomba merült s a szombambulisták ingadozó lépteivel haladt áldozatai felé. Rejtjelmes mondatok toltak ajkára s ritka precizitással továbbította a halottak üzenetét. A jósnő ellen övenhatan tettek följelentést s a tárgyaláson százharminc tanú fogak kihallgatni. Németország-ból és a külföldről számos spiritiszta jelentkezett a vádolt védelmére. Nagy feltűnést kellett **Sulzer Józsefnek**, a zürichi semmitől elnökének levele, melyben az agg jogtudós kijelenti, hogy saját költésén utazik Berlinbe s a vádolt javára tanuskodik a pörben.

Rothe Anna azt vallja, hogy 53 éves, Altenburgban született és tíz év óta áll összekötötésben a szellemekkel. **Leonhardt** rendőrbiztos hivatalból vett részt a vádolt szótársain. Egy ösmerőse révén kapott jegyet, aki azért három márkát fizetett. Az előszobában keresztül egy szinte üres szobába vezették, melyben asztal és székek állottak. **Rothe Anna** az ablak melletti széket ült. Mikor már a közönség együtt volt, **Jentich**, a megszőkötött impresszárió vallásos szónoklatot tartott. A szoba sötétebb lett és a vádolt álomszerű állapotba esett. A szeme nyitva maradt. Mihamar az asztalterítől alól virágok repültek szerte a szobában. A vádolt ezenközben bal kezével gyanus mozdulattal tett térde felé és onnan almát, majd citromot vett észrevétel nélkül elő. A szélhámoság minden kétségen felül állott. A tanu ezután nagy derűtség között kijelentette, hogy az összes szellemek szász dialektusban beszéltek. Mikor a férfiak távoztak a szobából és a vádoltat meg akarta vizsgálni, kézzel-lábbal kapálódzott. De látta, hogy védekezése hiábavaló. Alsószoknyájában 153 darab szépen elrendezett virágot találtak, továbbá almát és citromot.

— En az alsószoknyámat — ugymond a vádolt — Párisban vettem. Tessék megnézni, hogy lehetséges-e abban virágot és citromot elrejtetni.

Egy **Oemichen** nevű asszonyság a halál utáni élet bizonyítására volt kíváncsi. Három márká belépti díjat fizetett és a spiritiszmus valódiságában annál is inkább hisz, mert **Rothe Anna** deliriumos álmában zöld ágat nyújtott át neki mint elhunyt férje küldeményét. **Ulrich** tanu, a spiritiszmus egy másik híve látta, hogy a virágok **Rothe Anna** fején képződnek. Egy esomé virágkereskedőt hallgattak ki ezután, akik mind bizonyították, hogy **Rothe Anna** állandó védőjük volt. **Dr. Puppe** tanár kijelenti, hogy **Rothe Anna** hisztérikus asszony, akit nagyon könnyű volt hipnotizálni. **Henneberg** tanár hat hónapig figyelte meg a vádoltat. Nagyon ravasz asszony és hisztérikus. Olyan állapotba, mint amilyenbe **Rothe Anna** ringatta magát, nagyon könnyű és egyszerű dolog kissé ideges asszonyt ijtatni. A virágok és a vádolt szoknyájából kerültek elő. **Dr. Kässinger** tanár ellenben a vádolt mellett szól, mondván, hogy egy alkalommal leírta neki lakását, melyet pedig nem ismerhetett, mert egy órával előbb költözökött. És kötelezte magát a bíróság előtt annak a biznyságával szolgálni, hogy

Rothe Anna „ülése” mentek minden svinditől. A tárgyalás folytatását elhalasztották.

§§ **Jack.** A londoni rendőrség évekig hiába kutatja azt titokzatos gyilkost, akit a nép **Jack the Ripper**nek nevezett s aki egész sereg rémes merényletet követet el. Most, mint **Londonból** táviratozzák, a rendőrség azt hiszi, hogy a néhány nappal ezelőtt több mérgezés miatt halálra ítélt **Chapman-Klozovszki** a régóta keresett gyilkos. Kiderült, hogy abban az időben, amikor az első ilyen gyilkosság történt, **Chapman-Klozovszki** abban a házban lakott, ahol a gyilkosság történt. Életének több más írszlete is arra enged következtetni, hogy ő volt a hasmetsző **Jack. Klozovszki**, aki azért került a bíróság elé, mert egymásután három asszonyt méreggel megölt, lengyel származású ember, Varsóban egy orvos szolgálatában állott, akinél megismerkedett a mérgekel és hatáskukkal. Ez magyarázza meg, hogy Angliában az általa megmérgezett asszonyokat egész sereg orvos kezelte anélkül, hogy csak gyanították is volna, hogy mérgek következtében betegedtek meg. Három kedvesét minden kézzelfogható ok nélkül mérgezte meg. Az utolsó tárgyaláson a gyilkos teljesen megtört. Védője hiába bizonyította, hogy nem volt semmi oka, hogy kedveseit megmérgezte s hogy nem lehet őt elítélni azon az alapon, mert megtalálták nála azt a mérget, amely áldozatainak holttestében is volt, az esküdtek körleheltelenül kimondták, hogy bűns. A közönség, amely a vírágművelés jelen volt, a verdiket zajos teiszénylívánissal fogadta.

Nyilttér.

Vételre keressék használt ponni-hintót és ponni-szerszámot (két lóra)

Cím: „PONNI” jelige a kiadóban.

(Az e rovat alatt közöltnek csak tartalmát, sem alakjér nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK

Fétevár, március 25. A **cár Avellan** altenger-nagyot, a haditengerészet vezérkarának főnökét megbirta a haditengerészeti minisztérium vezetésével.

Caracas, március 25. Egy külön izenetnek a kongresszusban való felolvasása után **Castro** elnök ma visszavonta lemondását.

London, március 25. **Herbert** budapesti angol jókonzult darmstadti és karlsruhei ügyvivővé neveztek ki.

Kairo, március 25. A **német trónörökös** ma ki-lovagolt. Holnap a trónörökös Aszuánba megy, ahol három napig szándékozik maradni.

A birodalomgyűlési választások.

Berlin, március 25. A Nordd. Allg. Ztg. értesülése szerint a birodalomgyűlési választásokat valószínűleg június 16-ára fogják kitűzni.

Az ir földbill.

London, március 25. Az alsóházban **Wyndham** ir államtitkár szuolt ház elöit megokolja az ir földbillit. A szónok kifejté, hogy Anglia és Irország mezőgazdaságának különbözősége indokolja Irország kivételének kezelését. **Wyndham** ismertei a javaslatot és azt tartja, hogy ez lehetővé fogja tenni a haszonbérítőknek hogy földbirtokukat a tulajdonostól vétel után megszerezzék. E célra a haszonbérítőknek előlegeket fognak adni. Azt hiszi, hogy az ir földbirtokosok és haszonbérítők továbbra is okosságát és engedékenységet fognak tanusítani. Két lehetőség van: vagy folytathatják a szomorujátékokat további 150 éven át, vagy meg lehet indítani és a jövőben folytatni egy meg-egyezési müveletet, mely körülbelül 15 évet fog igényelni és amely az összes érdekeltek becsületességére és kölcsönös jóakarására van alapítva. Csak az ir földkérdés megoldása teheti teljessé Irországban a szociális kiengesztelődést. (Élőnk tetszés.)

John Redmond (ir) még nem akar véglegesen nyilatkozni a billről, de elismeri, hogy a javaslat az előbbi intézkedésekkel szemben nagy haladást jelent és hogy a kormány komolyan törekszik a kérdés megoldására. Ha Irország lakossága arra a nézetre jutna, hogy a bill észszerű reményt nyújt a földkérdés rendezésére, ugy azt szívesen fogja üdvözölni.

Campbell-Bannerman egyelőre szintén tartózkodik a kérdés minden megítélésétől és kijelenti, hogy az összes pártokat az az öhaj hatja át, hogy Irországnak visszaadják a békét, de a pénzügyi javaslatokat gondosan meg kell vizsgálni.

Miután még több szónok beszélt, elfogadták a bill első olvasását.

A forrongó Balkán.

Konstantinápoly, március 25. A porta azt mondja, hogy noha a szókiati török biztos egy bizottságnak Szerreszbe való kiküldését és a bolgár kormánykés más intézkedéseit közölte, bolgár részről semmit sem tesznek a Bulgáriába menekült macedónok visszaszállítása végett. A porta azt a hirt kapta, hogy bolgárbandák a szaloniki-monasztiri vonalon is pusztítani szándékoznak. A vonal katonai őrségét nagyon megerősítették.

Konstantinápoly, március 25. A porta tegnap az osztrák-magyar és az orosz nagykövetség átadta

REGÉNY

AZ ÚJ MAGDOLNA

— REGÉNY —

Írta: WILKIE COLLINS

(51)

— Mondtam önnek, hogy a körülöttünk történő legjelentéktelenebb eseményeket is nyugtalanul kísérem, — mondá. — És ami most történt, valóban nem jelentéktelen esemény. Azt a kocsit, amelynek dübörgését hallottunk, ugy lát-szik, iderendelték. A személy pedig, amely benne ült, az volt.

— Egy asszony, az ön nézete szerint?
— Igen.
Merey hirtelen izgatottan felkelt székéről.
— Grace Roseberry csak nem lehetett? — kiáltá.
— Pedig ő volt.
— Egyedül távozt?
— Egyedül, miután lady Janetel beszélgetett.
— Onként ment el?
— Ó maga küldött a kocsisért.
— Mit jelentens ez?
— Felesleges tudakozódní utána. Nemsokára megis meg fogjuk tudni.
Mindaketten elfoglalták régi helyüket és vártak, mint eddig, az ajtó felé nézve.

Tízennyolcadik fejezet.

Lady Janet és Grace Roseberry.

Hagyjuk most Juliant és Merey néhány perere és forduljunk a ház felső lakosztályai felé, hogy lady Janet szobájában kövessük az eseményeket.

A komorna előbb urnójének céduláját kézbesítette Merey számára és aztán a lakosztályba

ment, hogy a Grace Roseberry számára adott megbízásnak is eleget tegyen. Lady Janet az íróasztalánál ült, várva azt a nőt, akit az imént magához hívatott.

Szemei Merey egy fényképét nézték, amelyet egy kis aranyozott állványon a lámpafény bevilágított. A mások oly friss, élénk, éltes arc fucsán és szomoruan elváltozott. A merey tekintet, a félrehúzott száj szinte a tetlen ellentállás és az elfojtott harag aláarcává tette, csak a szeméből kiáradó élet és fény nyihintette vonásainak a kifejezését. Volt valami kifejezhetetlenül megható az átható, gyengéd, vágyakozó tekintetben, amelyet a képre szegzett és a belőle kisugárzó csendes, szeretetteljesen megadó szemrehányás még fokozta az elérzékenyülést.

Egész arcán volt a veszedelem, amelytől Julian joggal félt, és szemében a szeretet, amelyet oly híven leirt. Hirdették azok, hogy mily kegyetlenség volt visszaélni rokonszenvével, amely vége felé közeledő életének leg-főbb öröme és egyetlen reménye volt. Tekintete csak azt az egy szikárd elhatározást árulta el, hogy nem mond le örömének romjairól sem, hogy újra feléleszti reményének kialvó fényét; ajkai csak azért voltak beszédesekek, hogy merészen eltagadja a gyűlölt jelent és meg-mentse boldogított multat. „Ha bálványom darabokra tört is, senki közöleték ne tudjon róla. Feltartoz-tatom a felfedezést további utjában; némuljon el az igazság; füllem süket lesz szavaitokkal szemben, szemem vak bizonyítékaitok ellenében. Het-venéves korommal réam nézve a bálványom. életem is jelenti. Maradjon tehát a bálványom.”

A szoba esendjét az ajtó felől hallatszónői hangok moraja szakította meg.

Lady Janet hirtelen felült karosszékében és gyorsan levette az állványról az arcképet, aztán háttal föléllt az asztalon heverő különböző papirok közé rejtette, aztán hirtelen jobbat gondolt és a nyaka és dereka köré kötött csipkekendő vastag ráncai közé dugta. A szeretetnek mely világa szölt ez egy cselekedetében és abban a sze-

lid, benső tekintetben, amely azt kísérte. A másik pillanatban lady Janet álarcbán volt, amely bármely felületes szemlélőt arra a feltevére jogosított, hogy keményszívű asszony.

Az ajtót felnyitotta a komorna; Grace Roseberry belépett a szobába.

Dacosan biztos tartással és kevélyen hátra-vetett fejjel közelebb lépett és leült a lady Janet által kiszemelt székre, miközben annak egy komoly meghajtására egy fejbőlintással és mosoly-lal válaszolt. Minden vonásán, minden mozdul-tatában e kicsiny, szegényesen öltözött, igényte-len teremtesnek a kihívó guny kifejezése ült, mintha azt akarná mondani: Most rajtam a sor!

— Nagyon kellemesen érint, hogy ön maga hívatott engem ide, lady Janet, — szölt anélkül, hogy bevárna, míg a lady megszólítja, — különben kénytelen lettem volna, hogy ön kérjem fel önt ügyem megbeszélésére.

— Ön kénytelen lett volna? — ismétlé lady Janet nyugodtan. — Hogy érti azt?

A hang, amelyen ez utóbbi szavak mondat-tak, Gracet mindjárt eleinte nagy zavarba ejtette. Ugy érezte, mintha az a láthatatlan távolság, amelyben egymástól elhúzódtak, most egyszerre láthatóvá lett volna és vitte volna őt testestül-székestül a szoba másik végére.

— Csodálom, hogy meg nem ért engem, — mondá Grace, — iparkodva palástolni zavarát. Különösen csodálom azok után, hogy szives volt szobáját rendelkezésemre bocsátani.

Lady Janet meg sem mozdult.

— Mégsem értem önt, — válaszolt válto-zatlan nyugalommal.

Ekkor Gracének segítségére sietett a jel-leme. Újra megtalálta önbizalmát, amely már első fellépését jellemezte.

(Folytatása következik.)

az elfogadott reformok végrehajtására vonatkozó általános szabályzatot és az ottomán banknak a három európai vilajetben való szolgálatára vonatkozó pénzügyi szabályzatot. A szabályzatokat közzétenni nem fogják. Az osztrák-magyar és az orosz nagykövét állandóan sürin érintkeznek a portával a reformok végrehajtása tárgyában.

Konstantinápoly, március 25. Eszsd basa szkurtari eszsdparancsnok állítólag tulkapásokat követett el a katolikus kszéla-állás ellen. A katolikus püspök kérésére báró Calice osztrák-magyar nagykövét ebben az ügyben lépéseket tett a portánál.

Belgrád, március 25. Mint Prisenrendből jelentik, ott tegnapelőt az a hír volt elterjedve, hogy több ezer kőnyékbe albán még azon a napon meg fogja támadni a várost. Emiatt nagy pánik uralkodik. A kereskedők bezárták boltjaikat. A dologból azonban csak annyi volt igaz, hogy az albánoknak Zoies faluban tartott igen látogatott tiltakozó gyűlése elhatározta Prisenrend megtámadását az esetre, ha a reformokat csakugyan behozzák.

Cettinje, március 25. Eszsd basa folytatja a rablók üldözését. Kucs Markó, a hírhedt rablóvezér nagyszámú bandájával a kis Noroja faluba vonult vissza. Eszsd basa tüzéséggel támadta meg a falut, de sikertelenül. Kucsnak és bandájának sikerült a hegyek közé menekülnie.

Macdonald — öngyilkos.

London, március 25. Hivatalos jelentés szerint Macdonald Hektor tábornok, a ceyloni csapatok parancsnoka, ma délután Párisban a Regina szállodában, ahol megszállt, agyonlőtte magát. Macdonald az ellene emelt súlyos vádak miatt jött Londonba és most visszautazóban volt Ceylonba, hogy a ceyloni kormány által kinevezett bíróság előtt feleljen e vádakra.

Republikánus gyűlés Madridban.

Madrid, március 25. Ma nagy köztársasági gyűlés volt, amelyen vagy 5000 ember vett részt. A gyűlésen bejelentették, hogy 20.000 mezei munkás csatlakozott a köztársaságihoz. Felolvasták Clemenceau francia szenátor levelét, melyben buzdítja a spanyol polgárokat, hogy védelmezzék a szabadság és az igazság ügyét. A levelet e kiáltással fogadták: Éljen a francia köztársaság! Salmoron, akit a köztársaság vezérévé kiáltottak ki, beszédet mondott, melyben kijelentette, hogy haladéktalanul fell állítani a köztársaságot, hogy felszabadítsák magukat a jezsuitáktól és a vatikántól. A gyűlés után imponáns tüntetés volt. Hatezer köztársasági Madrid környékére vonult, hol a szabadban reggelt rendeztek.

Madrid, március 25. Villaverde belügyminiszter beadta lemondását.

A marokkói lázadás.

Madrid, március 24. A Herald jelenti Tangerből, hogy a felkelők ostromolják Szale várost. A partvidéki törzseknek nagy része csatlakozott a felkelőkhez. A Mazatlan közelében összevont 8000 fős sereg csatlakozni fog a szultán seregéhez. A dsebelhadi kabilok el akarják vágni az összeköttetést Tetuan, Tanger és Fez között!

Közgazdasági táviratok.

New-York, március 25. (Terménylisták.) (Zárhat.)
Gyap: New-Yorkban helyben 10.15 (10.15). Márciusra 9.92 (9.93). Juniusra 9.76 (9.76). New-Orleansban helyben 9.1¹/₁₆ (9.1¹/₁₆). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 8.20 (8.20). Stand white Philadelphában 8.15 (8.15). Refined in Cases 10.50 (10.50). Credit balances at Oil City 1.50 (1.50). — Zsír: Western steams 10.40 (10.50). Rohe és Brothers 10.55 (10.55). — Tengeri irányzata szilárd. — Márciusra 57. — (57. —). — Májusra 49.7¹/₁₆ (49.7¹/₁₆). — Juliusra 48.7¹/₁₆ (48.7¹/₁₆). — Búza irányzata szilárd. — Piros ősz helyben 79.5 (78.7¹/₁₆). — Márc.-ra 81.7¹/₁₆ (80.7¹/₁₆). — Májusra 77.7¹/₁₆ (77.7¹/₁₆). — Juliusra 75.7¹/₁₆ (75.7¹/₁₆). — Szept.-re 73.7¹/₁₆ (73.7¹/₁₆). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.7¹/₁₆ (1.7¹/₁₆). — Kávé: fair Rio T. sz. 5.7¹/₁₆ (5.7¹/₁₆). — Márciusra 4.15 (4.10). Juniusra 4.30 (4.30). — Liszt: Spring Wheat clears 3 — 3.10 (3.—8.10). Cukor: 8.7¹/₁₆ (8.7¹/₁₆). Orosz: 28.25—29.75 (28.—29.50). — Rész: 14.50—15.— (14.75—15.—). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, március 25. (Terménylisták.) (Zárhat.)
Búza irányzata szilárd. — Máj.-ra 72.7¹/₁₆ (72.—). — Juliusra 70.7¹/₁₆ (69.7¹/₁₆). — Tengeri irányzata szilárd. — Márc.-ra 41.7¹/₁₆ (41.7¹/₁₆). — Zsír: Márc.-ra —. — (—). — Máj.-ra 10.10 (10.—). — Szalonna short clear 10.43 (10.43) — Sertészsír: Májusra 17.95 (18.80). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség 56—12
Kiadóhivatal 54—39

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adnak vissza. —

G.-r. A Nobel-díj alapítására vonatkozólag önnök van igaza. Alításának bizonyítására ime, egy érdekes adak. Egy francia újságírónak Vacaresou Helén ezt mondta el:

— Szű'emmell Párisban voltam, — mondta a költőnő, — ahol egy forró nyári délután a Bois de Boulogneban figyeltünk. Asztalunknál néhány ismerős angol ember állt, akik megmutatták nekünk a szomszéd asztalok egyikénél ülő Nobel. Jól szemügyre vettem azt az embert ki minden idők legrettenetesebb romboló-eszközét találta fel és nagyon örültem, amikor az angolok, akik Nobel üdvözölték, azzal tértek vissza hozzánk, hogy Nobel szeretné, ha bemutatkozhatnánk nekünk. Milyen volt ez az ember? Már egészen beesteledt. A szerencsétlen embernek arcvonásait nem láthattam, de hangja, magatartása, beszéde elárulta, hogy nagy szerencsétlenség terhe nyomja. Meghalt a felesége. A milliárdos szegényebb volt, mint a szerencsés munkások között a legutolsó, mindent elvesztett, a feleségét, akit imádozott és gyermekeit akiket rajongva szeretett. Mindig ezeket siratta és hogy bánatát enyhítse, elhatározta, hogy csak jót fog tenni. A tudós szelid lett, tele szánalommal és elhatározta, hogy az emberiséget legáltalában némileg kárpótolja a háború borzalmaier...

Ünnepek. A kérdézet cím: József-köri 88. III. emelet. Barmely délelőti 10—12-ig rendelkezésre áll. — **G. A. jegyző.** A földművelésügyi minisztérium részéről a faiskolák ügyelgetével Bezzerdy Pál (Szegvár), gróf Schmeidegg János (Kőszeg) és Bornemissza Zoltán (Ungvár) vannak megbízva. — **G. J. P. 1.** Az ujonctalék megszavazása után. 2. Csak ezüst értékűk van. 3. Római katolikus. — **T. I. (Az éjjeli bogár)** A történet nem érdekes. Ez az első hiba. A második a stílus szörnyű módon való mesterkedése. Egy-egy főnévnek ö-l-n-t jelzője van s a szinonimákban, a festésben semmi rendszer, csupa össze-visszaság, sokhelyütt mérő száraportás. Nem közölhető. — **A. Sz. Miskolcz.** A Révai Testvérké (Ulóti-ut. 13.) valamennyit kiadták. Ha megkérdezi tőlük, megírják, hogy van-e. — **Sz. I. Mész.** A kiadóhivatal intézkedett az ügyben. szívesen közreadjuk az objektív hangú kritikát, méltóztatassék megírni s beküldeni. Mint láthatja, betek óta állandó rovatban foglalkozunk vele. — **Előzetes leánya.** A postaigazgatóságok hirdetik a tanfolyamokat, ezért idejekorán tanácsos ott jelentkezni. Négy középiskola elvégzése után gyakorlatok-kepp alkalmazhatók. — **B. S. Nagyváradi.** Ugy ejtik ki, ahogy leírják. — **B. B.** A tengerészeti akadémia kötelező tárgyai ezek: hitán (a vallás elvei s a hajón előforduló vallásos szertartások), a magyar nyelv és a magyar irodalom története; az olasz nyelv és kereskedelmi levelezés; az angol nyelv; a szépirodalom; a rajz; a földrajz; a magyar korona országainak történelme és közjogi viszonyai; az egyetemes történelem; a természetrajz; a természettan és vegytan; a tengerhajó és légítan; a tengeri, kereskedelmi és váltóügy; a hajófelszerelés-, hajóművelés- és hajójelzés; a hajóépités; a hajógepés; a hajóéresség; a hajószámvitel; a számtan és mérés; a hajózástan és a tengerjárati, különbs tekintettel az utazásra és evezésre. Mindezek kivétel nélkül kötelező tanfolyamok. Vizsgálatot a félén, vagy a tanév végén csak azok a növendékek tesznek, kiknél az osztályozás tekintetében egyes tantárgyakból kételemek maradtak fenn. Azok a növendékek azonban, kik a tengerészeti akadémia harmadik osztályának elvégzése után az osztály egy tárgyából sem kaptak elégséges osztályozást, az intézetből való elbocsátás előtt záróvizsgálatot tartoznak tenni. A záróvizsgálat sikeres letétele adja meg a jogot ahhoz, hogy hosszabb gyakorlati idő letelével a hajóhadnagy és később a hosszujárat kapitányi vizsga sikeres letelével a hajókomandó magasabb tengerész-állások elérhető legyenek. A záróvizsgálat írásbeli és szóbeli. — **B. F. Tanítathajjak** otthon, de vizsgát kell tennie év végén. A gyermek nem lehet felekezeten kívüli. — **H. J. Budapest.** A kabinetirodában be kell jelentenie a nevét, lakását s a kérését, aztán értesítik, hogy megjelenhet-e a fogadáson.

A KRONDORFI A LEGJOBB NYÁLKAOLDÓ GYÖGYVIZ.

KÖZGAZDASÁG

Áruügynökök tiltakozó gyűlése. A Magyar Áruügynökök Központi Egyesülete mozgalmat indított, hogy véget vessen annak a magyar kereskedelemre néző lealázó helyzetnek, hogy külföldi és különösen osztrák gyárosok és nagykereskedők magyarországi üzleteiket nem magyar ügynökök közvetítésével, hanem bécsi utazókkal és ugynevezett vezérképviselőkkel költetik meg és bonyolították le. Ebből a terde helyzetből úgy a kereskedők, mint a magyar áruügynökök, de az egész magyar közgazdaság is jelentékeny károkat szenved, mert az osztrák ügynö-

kök és utazók, akik Magyarországon nem is firtnek adót, úgy bannak Magyarországgal, mint valami kihasználód kereskedelmi gyarmattal. Ez állapot megszüntetésére a Magyar Áruügynökök Központi Egyesülete ma délelőti igen látogatott gyűlést tartott, amelyre meghívta a főváros számos kereskedelmi és gazdasági egyesületeit.

A gyűlést Hochfelder Manó elnök nyitotta meg utalva az összeüvetel céljára. Rámutat, hogy a magyar kereskedők és ügynökök helyzete mily lealázó a külfölddel szemben. Itt az ideje, hogy segítsenek rajta, nem presszióval, hanem eszöndes, de intenzív társadalmi uton.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után dr. Horvát Lipót titkár magas tartalmu, szép beszéd kíséretében a következő határozati javaslatot terjesztette a gyűlés elé:

A nagygyűlés elhatározza, hogy az ülésen előadott visszás helyzetre felhívja, az illetékes hatóságok és pedig különösen a kereskedelmiügyi miniszter, a magyar kereskedelmi szaktudósítók, a budapesti kereskedelmi és iparkamara, továbbá a magyar gazdasági és kereskedelmi egyesületek figyelmét. Ennek kapcsán pedig azzal a kérelemmel járul előlék, hogy hatáskörükben tegyenek meg mindent, ami a visszáshelyzet megszüntetését eredményezhetné. A kereskedelmi és gazdasági egyesületeket pedig különösen felkéri a nagygyűlés, hogy tagjaik körében ismeretessék az ülésen tárgyalt visszáságokat és társadalmi uton szerezzenek érvényt a nagygyűlés azon óhajának, hogy a magyar kereskedők és általában a magyar vevőkönzéség, ha már külföldi, különösen osztrák cég árút vásárolja, csakis olyan cégtől vásároljon, amelynek Budapesten állandó és önálló képviselője van. A nagygyűlés felkéri a hatóságokat és egyesületeket, hogy ezen határozatok érvényesítésére tett intézkedéseiket és eredményeiket a Magyar Áruügynökök Központi Egyesületével közöljék, amelyet e határozatok végrehajtására megbiz. A nagygyűlés azonkívül megbizja a Magyar Áruügynökök Központi Egyesületét, hogy a külföldi és különösen osztrák cégeket alkalmas módon értesítse a magyar kereskedővilág és a magyar vevőkönzéség óhajáról, amely az ülésen elfogadott határozatokban nyeri kifejezést.

A nagygyűlés dr. Farkas Gyula és több egyébület küldöttjének pártoló felszólalása után az előterjesztett határozati javaslatot egyhangu lelkesedéssel elfogadta.

A Magyar Kereskedelmi Részvénnytársaság igazgatósága tegnapi ülésén az 1902. évre vonatkozó zárszámadásokat a következőképpen állapította meg: **Mérszékelt.** Vagyont: Készpénzkészlet 81.592.61 K. Utánvételek 44.128.67 K. Váltak és devizák 2.118.920.38 K. Értékpapírok 7.213.070.60 K. Ingatlanok 1.520.651.66 K. Árúkészlet 340.909.80 K. Bizományba adott árú 478.069.57 K. Adóssék 5.167.096.02 K. Teher: Részvény: 62.400.000 K. K. Tartalékalkal 600.000 K. Értékcsökkenési tartalék 40.173.02 K. Intézkények 16.985.65 K. Jelzáloghitel 540.481.56 K. Fel nem vett osztalék 900 K. Hitelezők 12.387.278.68 K. Bizományba kapott árú 478.069.57 K. Atmeneti tételek 120.576.45 K. Nyereség-egyenleg 380.053.20 K. **Erdményszámla. Kiadás.** Költségek 477.794.90 K. Leírások 96.281.09 K. Adó 23.136.01 K. Nyereség-egyenleg 380.053.20 K. Jövedelem: Nyereségáthozal 18.866.76 K. Bankári nyereségek és jutalékok 109.043.91 K. Adómentes kamatok 259.624.57 K. Egyéb kamatok 84.142.15 K. Aranyereségek és jutalékok 443.495.40 K. Házbérjövdelem 67.591.82 K. Az igazgatóság e mérleg alapján elhatározta, hogy az április 8-ikára egybehivandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az alapsabvány szerű levonások után az 1902. évi szelvény 35 korona osztalékkal váltassék be, a tartalékalkal dotálására 120.000 korona forrnatassék, miáltal ez az alap 720.000 koronára emelkednék és a végül maradó 21.050.83 korona az új üzlet számájára vitessék át.

A mészáros ipartestület válsága. Ma délután tartotta a budapesti mészáros ipartestület a XVI-ik évi rendes közgyűlést, Reisz Dávid elnöklése mellett. Az előjáróság évi jelentésének az előterjesztése után, amelyben beszámolnak a múlt esztendő eredményeiről, a választások következtek.

Reisz Dávid ugyanis csak az a kijelentéssel vállalta el a mutkor az elnöki tisztelet, hogy azt ideiglenesen tekinti s eről az átlásáról most leközönte. Az előjáróság szintén leközönte. — A múlt közgyűlés részéről kiküldött kijelölő-bizottság elnöké Szabó Sándort jelölte, alelnökké pedig Himler Józsefet. A mai közgyűlés azonban egyáltalában nem respektálta ezt a kandidálást s nagy többséggel Schubert Sándort választotta meg elnöké és Fritsz Jánost alelnökké, noha ezek előre is tiltakoztak az ellen. Midőn a szervezőbizottság kiküldött elnöke az eredményt kihirdette, hosszantartó éljenzésben és tapsban tört ki a közgyűlés, nagy ovációkban részesítve Schubertet és Fritszet. Amde ők hosszabb beszédbebe fejtették ki, hogy az ellenük indított agitációval szemben, nem látják azt a nagy többséget a hátuk mögött, amelyre támaszkodva, önérvényesen fogadhatnák el a megválasztást, mert eredményes működést az állásukban csakis a tagtársak ösztönzésével fejthetnének ki. Így azok ellenséggel szemben erőteljesen álltak. Dr. Maistis Mór iparhatóság biztos mely samálattal állapította meg, hogy a közgyűlést eredménytelenül kell bezárni. Őva inti az ipartestületi tagokat, hogy kövessenek el mindent a vizsgálódások elhárítására. Az ipartestület tekintélye, sőt a létele forog kockán. Gondolják meg a tagok jól, hogy legközelebb kit óhajtanak a vezetőségre felkérni, s ha egyszer ebben meogalodnak, maradjanak meg mellettük hiven, utógondolatok nélkül és együttes erővel. Az iparhatóság biztos ezzel a közgyűlést felszólalta, noha még több tárgyi elintézése hátra lett volna.

Az Elő Leánykihasználási Egyesület m. sz. na tartotta XL. rendes közgyűlést a tagok élénk részvételével...

sul vételtől ugyiszintén néhány újabb biztosítási kombináció és tabella bevezetését helyesléleg és tetszőleg fogadta a közgyűlés.

miatt nem keresték, ellenben igen élénk volt az érdeklődés az összes pázsit- és kaszalók létesítésére...

Napirend.

Napló. Csütörtök, március 26. — Római-katolikus: Manó. — Protestáns: Manó. — Görög-orsz: (március 13.) Nicofor. — Zsidó: Adár 27. — Nap kél: 5 óra 35 perccor...

Karcsuság és egyáltalán tartós egészséget előidéző tényező... Petrovics Miklóshoz, Budapest, IV., Bécsi-utca 2.

Dr. FABINYI specialista némi bajokban emertált kórhazi orvos. titkos betegséget (hugycsőfolyást, sebeket, syphilist és únfertőzésből támadt idegbajokat).

Butor csak jó minőségű. Gyógyesztár magyar-német vidéken, előnyös feltételek mellett élőd. Anatómia és divat. Három népszerű előadás. Páratlanul hasznos és érdekes munka...

Egyedül valódi angol Balzsam Thierry A. gyógyyszerészől. Kőegészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva. Ez a balzsam belsőleg és külsőleg is használható.

Feolin-t. Kétféle csak hiszorosított. Feolin nem a legjobb cosmetikai szer a kőzők, hajnak és fogaknak? A leglisztállóbb arc és hajcosmikumok kerek, elfűlék, fűde fűzősúlyt...

David P. Todd az amerikai College csillagászati tanára és az observatorium igazgatója. Dr. Darvai Móricz Dr. Kövesligethy Rádó egyetemi tanár.

